

LOGAŠKE NOVICE

WWW.LOGATEC.SI - GLASILO OBČINE LOGATEC - LETNIK XLIII - NOVEMBER 2012 - ŠT. 11

LJUDJE

KRČNE ŽILE

Krčne žile so pogosto obolenje in se pojavijo pri približno 15 % moške in 35 % ženske populacije. Gre za vijuganje in bočenje v podkožju ležečih povrhnjih ven nad nivo kože [slika 1]. Bolnika običajno ne moti le videz, ampak navaja težave, kot so nabrekanje žil ob toplem vremenu, utrujene, težke noge v večernih urah, otekanje nog, nemirne noge, krče ponoči.

Krčno spremenjene žile lahko predstavljajo mesto nastanka krvnega strdka, žile se lahko vnamejo, kar se kaže z rdečino, dodatnim otekanjem in bolečino. Izjemoma lahko pride do krvavitve zaradi pretrganja žilne stene. Z napredovanjem bolezni krčnih žil pa se razvijejo kožne spremembe, koža postane temnejša, tanjša z manj maščobe, bolj dovzetna za poškodbo [slika 2]. Težja oblika kožnih sprememb pri krčnih žilah so kožne razjede [slika 3]. Krčne žile so v glavnem lahko prepoznavno obolenje, saj ga velikokrat prepoznajo bolniki sami. Težave, ki jih bolnik navaja na mestu krčnih žil, pa vedno ne izvirajo iz krčnih žil, zaradi česar je potreben natančen pregled in ustrezna diagnostika.

Potem, ko so krčne žile klinično ugotovljene, je pomembno, da z ultrazvočnim aparatom ugotovimo mesto izтока krvi v

globoki venski sistem, kar nam omogoča kasnejše optimalno kirurško zdravljenje. Pomemben je življenjski slog. Izogibati se je treba stoji na mestu. Slednjo, če je le mogoče, nadomestimo s hojo. Ob sedenju pa se priporoča dvig nog in gibanje v gležnjih. Odsvetuje se nošenje visokih pet. Športna aktivnost je priporočljiva. Nekateri športi pa se odsvetujejo: športi, pri katerih je potrebna nošnja obuval s fiksacijo v gležnju (smučanje – pancerji), športi, pri katerih se stoji na mestu (streljanje, balinanje, surfanje), dvigovanje uteži (povečana obremenitev krčnih žil), športi z nenadnimi sunkovitimi gibi (tenis, nogomet, odbojka). Kopanje se ne odsvetuje, če je le mogoče, naj bo voda hladnejša. Če je voda toplejša, je priporočljiv hladen tuš pri prihodu iz vode. Ni priporočljivo namakanje v vodi, če ste v vodi, plavajte, priporočljiva pa je vodna masaža.

Pri zdravljenju krčnih žil se najprej odločimo za elastični povoj ali kompresijske nogavice. Za lajšanje težav se v prosti prodaji v lekarni lahko kupijo tablete ali mazila. Kirurško zdravljenje krčnih žil delimo na: klasične operacije, znotraj žilne operacije (laserski poseg, radiofrekvenčna ablacija) in zdravljenje s peno. Za

tip operativnega posega se kirurg odloči glede na stanje žilja ter splošno stanje bolnika. Kirurški poseg je lahko opravljen v splošni, regionalni ali lokalni anesteziji. Na žilnem kirurškem odseku oddelka za kirurgijo Splošne bolnišnice Novo mesto opravimo štirje specialisti kirurgi več kot 1000 operativnih posegov na ožilju letno. Lani smo operirali 700 bolnikov s krčnimi žilami. Izvajamo klasične operacije krčnih žil, operacije z laserjem, operacije z RFA (radiofrekvenčno ablacijo), krčne žile zapiramo tudi s peno in tekočimi sklerozanti. Operativni posegi potekajo v skoraj novem operacijskem bloku. Po operaciji prenočite pri nas, odpuščeni ste naslednji dan. Možen je tudi odpust istega dne. Operativni poseg se izvaja na napotnico v okviru zdravstvene zavarovalnice.

Samoplačniški pregledi se izvajajo v ambulantni za krčne žile v ZD Logatec. Cena pregleda je 45€, oziroma 70€ skupaj z ultrazvočno preiskavo. Prijavite se lahko po telefonu 01/7508-226 med 12. in 13. uro ali po e-mailu referencna@zd-logatec.si (spletna stran ZD Logatec : www.zd-logatec.si)

*Asist.mag. Matej Makovec, dr.med.,
specialist kirurg*

Foto: Matej Makovec

SLIKA 1

Foto: Matej Makovec

SLIKA 2

Foto: Matej Makovec

SLIKA 3

ZDRAVJE	2-4
PISMA BRALCEV	5
PRAKTIKUM	6-8
KMETIJSTVO	9-11
GENERACIJE	12-17
VZGOJA	18-19
ŠPORT	19-20
NAPOVEDNIK	21
KULTURA	22-28
POLITIKA	29-33
ZAHVALE	34
DRUŽBA	35-40

Spoštovane občanke,
spoštovani občani!

Jesen je že dodobra stopila v našo deželo. Vsi sveti so za nami in sv. Martin je ukradel mošt in nam pošteno vrnil vino. Kašče so polne in pripravljeni smo na zimo. Pred nami so dolge noči, kratki dnevi, smisel in luč življenja pa nam prinašajo dobri možje, najprej Miklavž, sledita mu Božiček in Dedek mraz.

Sonce zgublja na moči in nam želi povedati, da je vse minljivo. Prav je, da se zamislimo, kaj počnemo s svojim darovanim življenjem, katerega smo prejeli zastonj, brez denarja. Življenje je največ, kar sploh lahko dobimo, in to zastonj. To je čas, ko se vsak izmed nas poglobi vase in razmišlja o sebi, svojih bližnjih, sosedu, sodelavcih. To je tudi pravi čas za razmislek o ljudeh, ki vodijo svet, državo, podjetja, občino, župnijo, krajevno skupnost, razna dobrodelna, športna in kulturna društva. Vsi izbrani vodje so si pridobili s svojim preteklim delom zaupanje tistih, katere vodijo, dobili so poslanstvo in zaupanje. To zaupanje je vsak dan na tehtnici in zelo hitro se ga lahko izgubi. Vsak izmed nas je sicer samostojen pri opravljanju dodeljenih nalog, glede na zaupano poslanstvo in danosti ki jih je prejel.

Prav zato moramo biti pri svojih dejanjih odgovorni. Velika odgovornost pa je tudi do vsake izgovorjene besede, kajti vse v etru dobi svoje mesto. Dobro obrodi dobro, slabo slabo, a vse na mnogokratnik. Življenju ne moremo dodati dni, lahko pa dnevom dodamo življenje.

Živimo v skupnosti in vsak izmed nas je samosvoj, pomemben, posebnež, skratka drugačen. Ta drugačnost pa je tekmovalnost in gibal napredka v znanosti, podjetništvu, zdravstvu, duhovnosti, kulturi, športu. Če česa sami ne obvladujemo, se izobražujemo, poslušajmo ali poiščimo pomoč med ljudmi. V ljudeh je vse znanje sveta, zato si zaupajmo.

Spoštovani, v prihajajočih zimskih, prazničnih, dneh vam želim dar poslušanja in moč pogovora. Pogovor in ljubezen sta najmočnejša orožje sveta, ki premagata temo in nam odpirata vrata luči.

Zaupajmo si, sezimo si v roke in se objemimo.

Vaš župan Berto Menard

VOJNA ALI MIR Z BAKTERIJAMI

OGNJIČ JE GOSTIL ADRIANO DOLINAR.

Društvo za zdravilne rastline Ognjič Logatec deluje v Logatcu že vrsto let. Logatčani se srečujejo s člani na sestankih, izletih, sejnih – nazadnje je imelo društvo predstavitev čajev na Logaškem poletju. Marinka Istenič nam je ponudila več napitkov, primernih za poletne dni, pa tudi čajev, ki jih lahko pijemo vsak dan.

V torek 16. oktobra je imela v prostorih OŠ 8. talcev predavanje dr.vet.med. Adriana Dolinar. Dolinarjeva je svetovalka na področju naravnih rastlinskih zdravil, predavateljica pri projektu Skupaj za zdravje človeka in narave ter tudi predsednica društva Ognjič. Bakterije: so velika skupina enoceličnih mikroskopskih živih organizmov z razmeroma prosto celično strukturo brez celičnega jedra in brez organelov, kot so mitohondriji ali kloroplasti. Louis Pasteur je, ko je umiral, priznal, da niso bakterije krive za vse zlo. Vse življenje pa je trdil ravno obratno. Pred leti je dr. Stuard Levy ugotovil, da so današnje bakterije odporne na antibiotike. Takoj je padla misel, da odpornost pada, če uživamo preveč antibiotikov.

Rešitev se ponuja na pladnju, pravzaprav na vrtu, na travniku in še malce dlje: to so naravni antibiotiki. Malce naštevanja morda ne bo škodilo: česen (za mleko, ki nevtralizira neprijeten vonj, nas je večina že slišala, ampak kljub temu ga omenjam), čebula (glej prejšnjo opombo!), čemaž (glej prejšnji pristavek in še nujno opozorilo: ne ga zamenjavati s šmarnicami, ker so slednje

Foto: Brane Pevec

strupene!), listi oljke, cimet, brusnice, ananas, aloe vera, ameriški slamnik, kokos, evkaliptus, čajevec. Kje pa so tu bakterije? Koristne, ki nam pomagajo pri presnovi, bolj rečeno, ki nam pomagajo preživeti, so v črevesni flori. Poleg že omenjenih živil pa je pomembno, da za krepitev le-te uživamo probiotike, ki so v kefirju, jogurtih, kislem mleku, zelju, limoni, tudi v surovem krompirju, ameriškem slamniku in še kaj bi se našlo. Ampak, cenjeni bralci, takole nam je povedala Adriana Dolinar: »Samo uživanje jedi oziroma čajev iz omenjenih sestavin ni

dovolj: način življenja morate spremeniti! Vzpostaviti je treba ravnovesje telesa in duha. Hrana naj bo raznovrstna in po možnosti biološko neoporečna (kakor se to že učeno sliši, pomeni to, da naj bo pridelana doma ali na domačih kmetijah). Ničesar pa ne bomo rešili, če ne bomo spremenili odnosa do sebe in do ljudi s katerimi živimo.« Na predavanju smo zvedeli še marsikaj. Zanimiva so dejstva o tem, kako čustva vplivajo na delovanje naših organov. Pa si pogledjmo: žalost vpliva na delovanje pljuč in debelo črevo; jetra na ledvice, mehur, spolne organe in sluh; jeza na jetra, želodec, prebavila nasploh. Ko nas nekaj skrbi, nas na to opozorijo želodec, vranica in trebušna slinavka. Pretiran pohlep (recimo po denarju, imovini) pa vpliva na delovanje tankega črevesa in srca.

Proti koncu predavanja se je Adriana Dolinar obrnila na nas z vprašanjem: »Kdo od vas spije dva litra vode na dan?!« Nobena roka se ni dvignila. »V Sloveniji nam je dano vsaj to, da imamo dobro vodo. Popijte je čim več, v vseh letnih časih, lahko v različnih oblikah, najboljša pa je navadna, brez dodatkov. Z njo čistimo organizem, pomaga nam pri raznih boleznih, tudi kak kilogram izgubite hitreje ...«

Več o Vojni ali miru z bakterijami pa najdete v knjigi z istim naslovom, ki jo je Adriana Dolinar izdala pred kratkim. Še to: Ognjič vas vabi na Miklavžev sejem. Ne bo vam žal.

Foto: Brane Pevec

Brane Pevec

PREJELI SMO ...

USTANOVITEV NOVEGA JAVNEGA ZAVODA ZA KULTURO, ŠPORT, TURIZEM IN MLADINO

Ob ustanavljanju novega Javnega zavoda za kulturo, šport, turizem in mladino občine Logatec kot zastopnik Zveze kulturnih organizacij naše občine k razpravi o teh vprašanih sporočam še mnenje naše Zveze. Zveza kulturnih društev občine Logatec, ki letos praznuje 40-letnico povezovanja in delovanja kulturnih društev v logaški občini in ki je nedavno ob osrednjem občinskem prazniku prejela tudi častno priznanje za uspešno delo na kulturnem področju, je na svoji skupščini 24. januarja 2011, s 15 glasovi za in enim vzdržanim, sprejela mnenje v obliki sklepa, da v Logatcu ni potrebe po novem Javnem zavodu za kulturo, šport, turizem in mladino.

Občinski svet je že obravnaval prvo pobudo odloka, ki bo ustanovil novi Javni zavod in ki daje pooblastilo tej novi pravni osebi javnega prava, da izvršuje javno službo in dosedanje naloge, ki jih je imela Občina Logatec na področju kulture.

Največja bojazen, ki je bila izražena na skupščini Zveze, se dotika negativnih izkušenj iz drugih slovenskih občin, kjer so ustanovili podobne Javne zavode, a jih zdaj, zaradi nedoseganja svojega namena,

ukinjajo in prenašajo iste naloge nazaj na občine. V praksi se rado zgodi, da javni zavod kot izvajalec kulturne politike v občini sam porabi za svoje potrebe še več denarja, kar gre v minus društvom, ki so do sredstev upravičena na podlagi sofinanciranja občine.

Druga bojazen se dotika vprašanja, koliko je sploh potrebno, da se ustanavlja nekaj novega na področju, kjer je dosedanje delovanje potekalo zadovoljivo. Občinska uprava s svojimi zaposlenimi je doslej svojo vlogo na področju kulture opravljala dovolj dobro. Poleg tega izkušnje povedo, da je v Sloveniji veliko agencij, skladov, zavodov in raznih drugih pravnih oseb javnega prava, ki povzročajo zmedo in širijo birokracijo. Ne nazadnje se s prenosom pooblastila za izvajanje javne službe javnemu zavodu postavi vprašanje vloge občinskega sveta in občinskih svetnikov. Volitve so izoblikovale občinski svet in ga pooblastile, da zastopa logaško skupnost v tem mandatu tudi na področju kulture. Ta isti občinski svet pa zdaj sredi mandata daje zaupano pooblastilo nekomu tretjemu. Torej, preprosto povedano, posrednik (Občina) ustanavlja novega posrednika (Javni zavod). Ta je toliko bolj vprašljiv

tudi še zato, ker bo Občina še vedno pomembno vplivala na delovanje Javnega zavoda preko ustanoviteljskih pravic.

Eden izmed argumentov za ustanovitev novega Javnega zavoda je trditev, da se bo novi Javni zavod lahko prijavljal na evropske razpise (občina se namreč na nekatere ne sme) in tako črpal evropska sredstva. To drži, vendar se lahko na take razpise prijavlja tudi Zveza kulturnih društev, kar se je v preteklosti že zgodilo.

Bilo bi nekorektno, če ne bi dopustili možnosti, da se motimo in da bomo z delovanjem novega Javnega zavoda prijetno presenečeni, kar si, seveda, vsi želimo in bomo pri tem vsi pomagali po svojih najboljših močeh. Kljub temu pa sem dolžan kot pooblaščenec skupščine Zveze kulturnih društev občine Logatec predlagatelje novega javnega zavoda in logaško javnost obvestiti o sklepu, ki so ga sprejela logaška kulturna društva, torej uporabniki storitev novega Javnega zavoda.

Logatec, 1. oktober 2012

*Predsednik Zveze kulturnih društev
Logatec, Jurij Švajncar*

ZDRAVNIK ZDRAVI, NARAVA OZDRAVI!

NEKAJ MISLI S PREDAVANJA JOŽETA MAJESA

»Kaj čmo dans govort? Povejte mi!« je polno dvorano poslušalk (bilo nas je tudi pet poslušalcev) v Osnovni šoli 8. talcev na predvečer Dneva reformacije nagovoril priznani zeliščar Jože Majes, ki ga je povabilo Društvo za zdravilne rastline Ognjič Logatec. Ker smo že zakorakali v jesen, se je takoj ponudil odgovor, pravzaprav zopet vprašanje: katere zdravilne rastline se lahko še nabirajo v tem času? Zlata rozga, črna kopriva, želod, divji kostanj, lubje vrbe, hrasta so rastline, katerih nadzemne dele se še lahko obira. Drugače pa je sedaj čas za odkopavanje korenin regrata, radiča, repinca, angelike, ščetila in še nekaj drugih rastlin. Več o tem pa lahko bralci najdete v Majesovi knjigi, ki je omenjena v naslovu. O bolezni na splošno je takole razmišljal: »Zdravniki nas pogosto odpravijo z recepti za tablete in mazili. Pa to ni dovolj. Nujno je treba zraven piti tudi čaje. Pa tudi to ni dovolj. Hitri tempo življenja, kot radi rečemo,

in neustrezna prehrana – najprej je treba to poštimit, potem se lahko šele lotimo zdravljenja.« Nekaj konkretnih nasvetov: za revmatična obolenja, posebej artritis pomaga čas iz ovsene slame. Če je nimamo, je dobra tudi slama iz kozolca: 3 žlice ovsna na 3 l kropa, stoji 10 minut in potem v kad za 20 minut 3 do 4 krat tedensko. Za šumenje v ušesih: mazilo iz vinske rutice in pitje čaja iz rutice, gloga, srčnice ter poprove mete. Za migreno, nespečnost: blazina, napolnjena z zmletimi hmeljevimi storži in listi ter praprotjo. Za vnete noge: islandski lišaj. Jože Majes je v dveh urah natrosil še veliko nasvetov, ob koncu pa dejal: »Vedno bolj se vračamo nazaj k tradiciji! Iščemo stara, preizkušena znanja naših prednikov. Že to, da je dvorana polna, pove, da zaupate naravi!«

Brane Pevec

PO ZAKLADE V KOŠE ZA SMETI

NEODGOVORNOST STANOVALCEV VEČSTANOVANJSKIH OBJEKTOV

Občinska inšpekcija občine Logatec je v mesecu oktobru izvedla poostren nadzor nad pravilnim ločevanjem odpadkov v večstanovanjskih objektih v občini Logatec. Nadzor se je vršil v sodelovanju s Komunalnim podjetjem Logatec d.o.o. na naslednjih lokacijah: Pavšičeva ulica, Tovarniška cesta, Jačka, Prešernova ulica, Sončni log, Tržaška cesta, Kalce. Predmet nadzora so bile črne posode z nekoristnimi odpadki, za katere smo pričakovali, da bodo večinoma prazne, saj se ob pravilnem ločevanju odpadkov posode le redko napolnijo. Žal smo hitro ugotovili, da smo se pošteno ušteli. Po temeljitnem pregledu na vseh navedenih lokacijah smo razočarano ugotovili, da stanovanjci večstanovanjskih objektov sploh ne ločujejo odpadkov. V odloženih vrečah, katere vsebino smo skrbno preverili, smo našli vse vrste različnih odpadkov, ki ne sodijo med nekoristne odpadke. Glede na vsebino odloženih vreč (v katerih se je

nahajala plastična embalaža, steklo, biološki odpadki, oblačila, gradbeni material in celo kosovni odpadki) smo presenečeno ugotovili, da stanovalci, misleč, da je njihovo nepravilno ravnanje nemogoče nadzorovati, saj v stanovanjskih objektih živi veliko število oseb, sploh ne ločujejo odpadkov, temveč jih brezbrizno odlagajo v isto vrečo za odpadke, ko pa se le ta napolni, jo brez kančka slabe vesti odvržejo v prvo najbližjo posodo za odpadke. Seveda pa se kršitelji ne zavedajo, da prav v vsaki nepravilno odvrženi vreči za smeti, pustijo nešteto sledi, po katerih jih je mogoče zlahka identificirati. Nepredvidni kršitelji namreč med nepravilno odloženimi odpadki pogosto pustijo razne bančne izpiske, račune, položnice, pošne pošiljke in druge dokumente z osebnimi podatki, ki jasno odkrijejo povzročitelja nepravilnega ravnanja. Občinska inšpekcija bo zoper vse kršitelje uvedla prekrškovni postopek, zaradi velikega števila kršitev pa

bomo nadzore nad pravilnim ločevanjem odpadkov izvajali pogostejše. Kljub izredno slabim gospodarskim razmeram in obdobju recesije, ko velika večina občuti veliko pomanjkanje, pa tudi vsega hudega vajenega nadzornika močno stisne pri srcu, ko v vreči za smeti odkrije popolnoma novo obleko s pripadajočo deklaracijo iz trgovine, svežo hrano, zdravila, igrače in druge povsem uporabne predmete, ki bi jih bila vesela marsikatera družina, ki si vsega tega ne more privoščiti. Zavist, kot slovenska značilnost verjetno botruje temu, da kljub

temu, da sosedovi otroci potrebujejo nova oblačila, nekateri svoja povsem nerabljen oblačila veliko raje odvržejo v smeti, kot pa da jih podarijo različnim dobrodelnim organizacijam, ki delujejo tudi na območju občine Logatec. Vendar se življenje vrti v vse smeri in za vsakim dežjem vedno znova posije sonce, zato združimo svoje moči, in tudi v teh težkih časih pokažimo svoj človeški čut, da nam ne bo treba iskati zakladov v koših za smeti. V občini Logatec je na podlagi Odloka o ravnanju s komunalnimi odpadki v občini Logatec, organizirano

obvezno ločevanje komunalnih odpadkov, s katerim želimo zmanjšati količino mešanih komunalnih odpadkov in s tem preprečiti nepotrebne škodljive posege v okolje. Globa za nepravilno uporabo zabojnikov za prevzemanje ostankov komunalnih odpadkov in ločenih frakcij znaša 150 evrov za fizično osebo in odgovorno osebo pravne osebe ter 800 evrov za pravno osebo, samostojnega podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost.

Občinska inšpekcija in redarstvo

Foto: Občinska uprava

OBVESTILO

**O spremembi načina poslovanja
Urada za delo Logatec**

Od 1. decembra 2012 bo Urad za delo Logatec ob torkih do nadaljnjega s strankami posloval po telefonu in elektronskih medijih. Neposredni stik s strankami pa bomo zagotavljali na Uradu za delo Vrhnika, Trg Karla Grabeljška 2b, Vrhnika.

Urad za delo Logatec

Logaške novice, glasilo Občine Logatec

ISSN 03509281

Logaške novice brezplačno prejmejo vsa gospodinjstva v občini.

Izdajatelj: Občina Logatec, Tržaška 50 A, 1370 Logatec.

Odgovorna urednica: mag. Neža Sautet, e-pošta: neza.perko@logatec.si, logaske@logatec.si.

Uredniški odbor: Janez Gostiša, Blanka Markovič Kocen, Metka Bogataj, Jure Vodnik, Luka Škrlič

Grafično oblikovanje in tisk: Schwarz Print, tiskarska dejavnost, d.o.o., Koprška cesta 106D, 1000 Ljubljana

Grafični koncept: Nicolas Sautet

Datum natisa: 26. 11. 2012

Naklada: 4.300 izvodov.

Naslovnica: Komedija gledališke skupine z Medvedjega Brda. Ljudje kot člani družbe smo kot igralci v gledališču: vsak ima svojo zanimivo vlogo. Foto: Nicolas Sautet

Logaške novice izhajajo po sejah Občinskega sveta Občine Logatec. Rok za oddajo prispevkov je 15 dni pred izidom, po dogovoru z uredništvom tudi manj. Prispevki so lahko dolgi največ eno tipkano stran, pisava Times New Roman, velikost pisave 10 pt, daljše bomo objavili po dogovoru. Pisma bralcev so lahko dolga največ 250 znakov, pisava Times New Roman, velikost pisave 10. Prispevke s fotografijami pošljite na poštni ali elektronski naslov. Prispevki naj bodo kratki in jedrnat, pripišite ime in priimek avtorja prispevka in fotografije ter kdo oziroma kaj je na fotografiji. Nepodpisanih prispevkov ne bomo objavili, uredništvo si pridržuje tudi pravico do krajšanja in neobjave prispevkov.

NOVA PRIDOBITEV VRTCA KURIRČEK – ENOTA POD KOŠEM

Včetrtek, 4. oktobra 2012, so v Vrtcu Kurirček slovesno odprli novo enoto Pod Košem. Po nekaj uvodnih besedah in slovenski himni so se s pesmijo predstavili malčki, sledil pa je nagovor župana Berta Menarda, ki je orisal zgodovino prenovljenih prostorov, v katerih je prej domoval Miklavžev vrtec. Župan je omenil nekaj zapletov pri dolgotrajnosti prenovle prostorov, ki je potekala postopoma, vendar varstvo otrok pri tem ni bilo moteno. »Prenova je zaključena po standardih, ki jih predpisuje zakonodaja«, je med drugim dejal Menard in poudaril, da je pomembno zlasti, da se otroci in osebje v novih prostorih dobro počutijo in da so v njih varni. Kjer so otroci, tam je razvoj, tam je življenje. Nobenega evra za otroka ni škoda, zato je vsaka naložba v njihov razvoj modra.

Ravnateljica Vrtca Kurirček Logatec Frida Rupnik je povedala, da so pred letom dni prvič vstopili v prostore na Pavšičevi ulici 30, prošnji staršev pa je bilo toliko, da so bili Miklavževemu vrtcu iskreno hvaležni, ker se je ta preselil v svoje nove prostore. Z odprtjem enote so rešili prostorsko stisko in sprejeli vse, ki so varstvo potrebovali. Čeprav je bil tudi letos vpis velik, so tako lahko

Foto: Anže Mihevc

sprejeli vse prosilce.

Občina se je obnove lotila sistematično, najprej so prišle na vrsto igralnice, hodniki, umivalni prostori; v kletnih prostorih so uredili pralnico in kuhinjo. Hrano so začeli pripravljati z letošnjim šolskim letom. Občina je v septembru prenovila še teraso, s čimer se obnovitvena dela tudi zaključujejo. Vrtec ima zdaj štiri igralnice, od katerih so tri napolnili v septembru, v decembru bodo še četrto. Trenutno vrtec obiskuje 43 otrok, ko bo urejeno vse, jih bo 57, vendar jih bo lahko na koncu v njem bivalo celo do okoli 80.

Zunanjemu delu z otroki sta ob vrtcu namenjeni terasa za najmlajše in ograjena asfaltna površina, ki omogočata izvedbo gibalnih in športnih dejavnosti. V bližini vrtca je na

eni strani na voljo veliko javno igrišče z najrazličnejšimi igrali, na drugi pa gozd s prijetnimi gozdnimi jaskami. Vrtec odlikuje majhnost enote, ki vzbuja občutek domačnosti in prijetno počutje ob poznavanju vseh otrok, osebja in prostorov. Vrtec je za kraj in okoliške krajanke velika pridobitev, zato se bodo po besedah Fride Rupnik trudili, da bo malčkom prijazen drugi dom, v katerem se bodo dobro počutili, starši pa da jim bodo zaupali. Ravnateljica med drugim tudi verjame, da bodo s sosesejo lepo sodelovali, da bodo v njej dobro sprejeti in da bodo lahko pomagali soustvarjati kulturo skupnosti, v katero so vključeni.

V programu ob slovesnem odprtju so sicer sodelovali otroci, ki že obiskujejo enoto Pod Košem. Z otroško iskrivostjo so obiskovalcem pričarali lepo popoldne in nas vrnili v spomine, v čas otroških dni. Ob koncu so otroci, starši, vzgojiteljice in ostali navzoči skupaj zapeli pesem Če si srečen in si ogledali prenovljene prostore, vsem, ki smo se dogodka udeležili, pa je v ušesih še dolgo odzvanjala ena od uvodnih misli: »Danes mi skrbimo za otroke, jutri bodo oni za nas.«

Luka Škrlič

Foto: Anže Mihevc

DAN SLOVENSKE HRANE

PRILŽNOST ZA VZPOSTAVITEV NEPOSREDNIH STIKOV S PONUDNIKI HRANE

Foto: Romana Hribar

Otroci so v tradicionalnem zajtrku res uživali. V projektu so tudi tokrat sodelovali logaški čebelarji.

V začetku oktobra je slovenska vlada sprejela sklep, da bo vsako leto tretji petek v novembru namenjen slovenski hrani. Glavni cilj oziroma namen razglasitve takšnega dne je podpora slovenskim pridelovalcem in predelovalcem hrane. Dan slovenske hrane in Tradicionalni slovenski zajtrk (TSZ) sta medresorski projekt, v katerem sodelujejo vsi, ki so kakorkoli povezani s hrano, zdravjem in poučevanjem mladih o pomenu kmeta, kmetijstva in lokalne oskrbe s kmetijskimi pridelki in izdelki.

Letos je bil dan slovenske hrane v petek, 16. novembra ko so po Sloveniji potekale različne aktivnosti. V osnovnih šolah in vrtcih je potekal zajtrk, sestavljen iz kruha, mleka, masla, medu in jabolk – vse domačega porekla.

Ključni poudarek in pomemben vidik projekta je, da se za ta dan dobavijo domača živila iz lokalnega okolja. Namen je, da se ob tej priložnosti vzpostavijo tudi kontakti za neposredno sodelovanje med ponudniki lokalno pridelane hrane in vzgojno-izobraževalnimi zavodi, z željo vzpostavitve kratkih verig. S tem se daje domači hrani pomemben pečat.

Dan slovenske hrane spodbuja zavedanje javnosti o pomenu domače pridelave in predelave hrane, pomenu samooskrbe ter ohranjanja čistega, zdravega okolja. Dan je posvečen tudi pomenu ohranjanja podeželja ter seznanjanju mladih s postopki pridelave in predelave hrane, s tem pa spodbujanju zanimanja za kmetijstvo.

S projektom Tradicionalni slovenski zajtrk in dnevom slovenske hrane je bila vzpostavljena tudi spletna stran www.tradicionalni-zajtrk.si, ki zajema širše vsebine in vse projekte za uveljavljanje in promoviranje lokalne trajnostne oskrbe.

Marjan Papež

Foto: Marjan Papež

V okviru dneva slovenske hrane je dan velik poudarek vzgoji otrok o pomenu rednega in zdravega zajtrka.

KNJIGOVODSTVO NA KMETIJAH

NOVOSTI V LETU 2013

Vedno pogosteje se je na kmetijah treba ukvarjati tudi z različnimi evidencami za davčne namene. Že registracija dopolnilne dejavnosti vključuje odločitev o načinu ugotavljanja davčne osnove po ZAKONU OD DOHODNINI in s tem vodenja ustreznih poslovnih knjig. Poleg tega je nova dohodninska zakonodaja prinesla še spremembo v obravnavanju dohodka iz kmetijske dejavnosti. Kar nekaj kmetij se je že prostovoljno odločilo za novo vrsto obdavčitve, ne več po katastrskem dohodku, pač pa po dejanskem dohodku, in prešlo na vodenje poslovnih knjig za celotno kmetijo. Določeno število kmetij pa bo moralo na ta način ugotavljati davčno osnovo za obdavčitev dohodka obvezno.

Največje pa je število kmetij, ki so po Z-DDV v sistemu DDV – davčni zavezanci ali pa kot mali davčni zavezanci uveljavljajo

pavšalno nadomestilo – pavšalisti. Za slednje je pomembna informacija, da bodo lahko z letom 2013 oddajali Obračun pavšalnega nadomestila DDV (za leto 2012) samo preko elektronskega vnosa. Če poročila ne bodo oddali, ne bodo prejeli novega dovoljenja za obračun pavšalnega nadomestila za leto 2013. Za dobro in učinkovito izpolnjevanje davčnih obveznosti ter ustrezno vodenje poslovnih evidenc na kmetiji pogosto zmanjkuje časa pa tudi znanja. Da se boste lažje posvetili svojim osnovnim aktivnostim na kmetiji, smo se na Kmetijsko gozdarskem zavodu Ljubljana odločili, da, poleg ostalih naših storitev, za vas pripravimo tudi:

Za namene DDV:

- vpis v register DDV zavezancev in - vodenje DDV evidenc s pripravo ter oddajo DDV obračunov;

- oddajo Obračuna pavšalnega nadomestila na izpostavah KSS

Za namene Z-Doh:

- vodenje enostavnega in dvostavnega knjigovodstva za opravljanje dopolnilne dejavnosti na kmetiji;
- vodenje poslovnih knjig za celo kmetijo;

Za ostale namene:

- analitično spremljanje prihodkov in stroškov;
- finančna poročila in davčne obračune za društva
- ustrezne evidence in poročila po metodologiji FADN

Za konkretnije informacije se obrnite na sedež Kmetijske svetovalne službe Logatec.

Mojca Vavken

Kmetijska svetovalna služba Logatec

KMETIJA CIGALE NA PETKOVCU

IZ MALEGA RASTE VELIKO.

Foto: Marjan Papež

Tri generacije družine Cigale: 79-letna Štefan in Katarina, 41-letni Silvo in 34-letna žena Alenka in peterica otrok: najstarejši je 14-letni Mitja, potem pa kvartet deklic: 12-letna Klavdija, 10-letna Nika, 7-letna Nina in dveletna Neja.

Za kmetijo Na ravn, kot se po domače reče pri Cigaletovih na Petkovcu, lahko rečemo, da iz malega raste veliko. Kmetijo, na kateri gospodarji Silvo Cigale, je dobil njegov ded za doto leta 1929, ko se je priženil z Rovtarskih Žibrš na Petkovec, in takrat je merila komaj kaj več kot hektar travnika in nekaj gozda. Za tiste čase je bila to zelo majhna kmetija, na kateri je bilo delo trdo, kos kruha pa tenak. Z leti se je kmetija povečevala, tako da imajo v lasti 16 hektarjev lastnih obdelovalnih površin in 14 hektarjev gozda. S povečevanjem staleža živali se je povečevala tudi potreba po obdelovalnih površinah. V devetdesetih letih so začeli najemati površine okrog kmetije, potem pa tudi v večji oddaljenosti. Največji porast najetih površin se je začel po letu

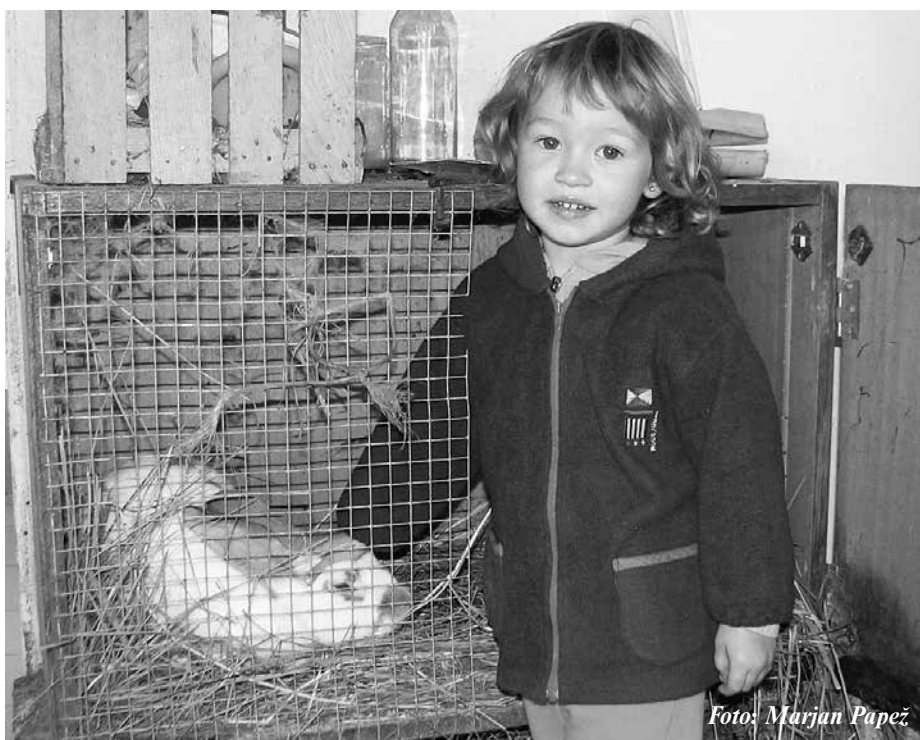
2000, tako da imajo sedaj v najemu 33 hektarjev obdelovalnih površin. Ornih površin imajo 4,5 hektarjev, na njih pa pridelujejo koruzo za silažo. Površine za obdelavo v Petkovcu in okolici so zahtevne, zato približno osem hektarjev zgolj pasejo. Kot zanimivost naj povemo, da obdelujejo površine kar v petih vaseh. Poleg Petkovca so travniki in njive še v Logatcu, na Zaplani, Hlevnem vrhu, Rovtah in Praprotnem Brdu, zato imajo na kmetiji kar precej stroškov s transportom. Na kmetiji redijo trenutno 115 glav govedi, od tega 54 krav. V veliki večini redijo govedo rjave pasme. V čredi imajo plemenskega bika za pripust, približno četrtno krav osemenijo. Bikve v desetih dneh po rojstvu prodajo, teličke pa redijo doma za obnovo črede. Če je zdravje v čredi, nekaj brejih

plemenskih telic tudi prodajo. Na kmetiji sta zaposlena tako gospodar Silvo kot žena Alenka, po svojih močeh pomagajo tudi starši, vse več pa tudi sin in hčere.

Napredek temelji na znanju

Razvoja kmetije ne bi bilo brez pridnosti, podjetnosti in znanja. Slednjega je Silvo v letih 1986-87 pridobival na Srednji kmetijski šoli Grm pri Novem mestu, kjer je končal poklicno šolo in to je bila dobra podlaga za prenos znanja v prakso in razvoj kmetije. Kot se je večala čreda, tako so rasle tudi potrebe po prostoru v hlevu. Prvo občutnejše povečanje hleva se je zgodilo leta 1974, ko je Štefan Cigale postavil hlev za 20 glav govedi. Ta je zadoščal za 15 let, potem pa je leta 1988 sledil prvi prizidek, pa čez nekaj let drugi

in potem tretji ... Konec 90. je gospodar Silvo vse bolj razmišljal o nadaljnjem povečanju oziroma adaptaciji hleva. Obiskala sta kmetijskega svetovalca iz Logatca Romana Rupnika in specialist za gradnjo hlevov pri Kmetijsko gozdarskem zavodu Ljubljana, žal že pokojnega mag. Janeza Koprivnikarja. Slednji je glede na stanje na kmetiji hitro presodil, da ni več kaj adaptirati, saj je bil hlev povečan na vse strani, na katere se ga je dalo. Tako je začela zoreti ideja, da bo treba narediti nov hlev in leta 2004 so se začela prva dela. Naredili so temelje in jame za gnojevko, naslednje leto so postavili betonsko ogrodje za hlev, v letu 2005 je bila najbolj intenzivna faza gradnje, ki se je nadaljevala v leto 2006, spomladi leta 2007 pa je bil hlev nared za vselitev. Nastal je sodoben hlev za prosto rejo živali, z molziščem prehodnim avtotandemom, v katerem se lahko sočasno molze šest krav. Tako je v hlevu poskrbljeno za dobro počutje živali in manj naporno delo. Na vprašanje, kako so financirali izgradnjo, je gospodar Silvo povedal: »V letih, ko smo se odločili za gradnjo, so bila že na voljo evropska predpristopna sredstva za razvoj kmetij iz ukrepov skupne kmetijske politike, vendar sem se odločil, da za ta sredstva ne bom kandidiral. Hlev smo

Foto: Marjan Papež

Tudi dveletna Neja ima že svojo domačo žival; to je kunec, ki je njen prijatelj in njena skrb.

zgradili v lastni režiji, saj so bili prvi razpisi zelo zapleteni. Zahtevali so zelo obsežno dokumentacijo, veliko administrativnega dela, težko je bilo ovrednotiti lastno delo, lastna vlaganja ... Tako nismo bili ukleščeni v zahtevna pravila razpisov, kupovali smo lahko rabljeno opremo... Na

koncu se je izkazalo, da so bili dejanski stroški izgradnje zaradi lastnega vložka približno pol manjši, kot bi bili, če bi gradili v okviru razpisnih pogojev. Povedano drugače: naš vložek je bil približno tolikšen, kot bi bil, če bi kandidirali na evropska sredstva, vendar pa nam je bilo prizaneseno z veliko administrativnega dela. Sedaj so stvari precej drugačne. Razpisni pogoji so bolj človeški, takrat pa s(m)o se vsi še učili.«

Da pa znanje na kmetijo ni prišlo šele s Silvom, dokazujejo podatki o oddaji mleka izpred desetletij. Kmetija Na ravn' je že v sedemdesetih letih prednjačila z dobro čredo živali in s tem tudi dobro prirejo mleka, ki so ga oddajali v zadrugo M-Sora Žiri. Tej so zvesti tudi sedaj, saj je Silvo član upravnega odbora zadruge. V zadrugo letno oddajo več kot 250.000 litrov mleka in so s tem drugi največji pridelovalec mleka v okviru zadruge. Na vprašanje, kakšni so načrti, če kaj razmišlja o predelavi mleka na domu, pa je povedal, da pri sedanji velikosti črede to ne pride v poštev. »Je že s tem zadosti dela. Če bi hoteli predelovati mleko na domu, bi bilo treba zmanjšati čredo, tega pa zaenkrat nimamo v načrtu. Načrt je, da vzdržujemo prirejo mleka na tej ravni, glede naložb pa je tako, da bo treba vzdrževati obstoječe in se truditi za zmanjšanje stroškov,« meni Silvo Cigale.

Foto: Marjan Papež

Sodoben hlev na kmetiji, ki so ga naselili pred petimi leti, omogoča dobro počutje živali, ki je osnova za dobro prirejo mleka.

Marjan Papež

PRED SPOMENIKOM 8 TALCEV V LJUBGOJNI

Nekaj dni pred Dnevom spomina na mrtve so se učenci Osnovne šole 8.talcev in predstavniki Zveze združenj borcev za vrednote NOB Logatec pred spominskim obeležjem na robu

Ljubgojne poklonili mladim Logatčanom, ki so kot žrtve fašističnega terorja bili 26. junija 1942 pripeljani iz ljubljanskih zaporov in tam ustreljeni. Učenci so najprej obudili spomin na te tragične dogodke pred 70. leti,

nato pa pripravili krajši kulturni program. Spominske slovesnosti so se udeležili tudi svojci ustreljenega Ivana Korenča in Draga Vilarja.

Brane Pevec

Foto: Brane Pevec

OTROCI Z GORE NAPF

Si predstavljate, da bi se v šolo vsak dan peljali z gondolsko žičnico? Ali pa, da bi vas namesto laježa sosedovega psa na poti spremljalo zavijanje volka? Ne, to ni izmišljena pripoved iz davnih dni, to so resnična doživetja otrok, ki živijo na pobočjih 1408 m visoke gore Napf v osrčju Švice.

Režiserka Alice Schmid je s kamero natanko eno leto spremljala življenje petdesetih otrok, zgodbo pa je strnila v uro in pol dolg dokumentarni film, v katerem je akcija na vsakem koraku. Dan se začne zgodaj, otroci se prebuja ob petju petelina, v šolo pa hodijo v 10 km oddaljeno vas Romoos s čelno baterijo na

glavi, včasih čez rožnate travnike, drugi skozi globok sneg. Naučiti se morajo živeti v muhastih vremenskih pogojih in se izogniti nevihtnim strelam. Otroci se od staršev in dedkov učijo oglarjenja, košnje trave, na pašo odženejo krave, nato se zabavajo s skakanjem po senenih kopicah, igranjem harmonike in petjem. V filmu se sprehodimo od ene kmetije do druge in skozi otroške oči izkusimo, kaj pomeni, če se iznenada pojavi volk ali ko kragulj odnese kokoš.

Ker je tudi življenje naših učencev drugačno, kot v mestu, so nas povabili, da sodelujemo pri pripravi knjižice, ki je izšla ob tem filmu. Udeležili smo se premiere v

kinu Kinodvor v Ljubljani ob prisotnosti režiserke Alice Schmid in nastopajočih deklet Carolin in Julie Vogel. Pogovarjali smo se z njimi in jim predstavili našo šolo v Rovtarskih Žibršah. Podarili smo jim tudi nekaj stvari, ki predstavljajo našo deželo in naš kraj.

Lepo je bilo in ponosni smo stisnili roko svetovno znani režiserki, ki najraje dela filme o otrocih ter dali tudi intervju za Prvi program Radia Slovenija.

Ana Žakelj

KOLESARSKI IN HARMONIKARSKI PRAZNIK V HRUŠICI

Prva septembrska sobota je že nekaj let rezervirana za srečanje kolesarjev in harmonikarjev v Gostilni Stara pošta v Hrušici. Tudi letos ni bilo nič drugače. Kolesarji so še zadnji dan lovili tople sončne žarke, nekateri pa tudi zadnje žige za popolnitev kartončkov, ki dokazujejo število vzponov na to priljubljeno kolesarsko točko. Iz vseh koncev se kolesarji vsako leto trudijo in vztrajno mučijo pedale, da bi se po raznih poteh povzpeli v Hrušico, 858m nad morjem, ki so jo imeli za svojo že stari Rimljani. Največ jih je z logaškega konca, prihajajo pa tudi s postojnskega, iz Hotedršice, Idrije, Rovt, Podkraja, pa iz Vipavske doline, in še bi lahko naštevali. Skupni cilj jim je seveda svež gorski zrak, rekreacija, skratka nekaj za dušo in nekaj za telo. Mnogi cenijo le prijazno besedo domačinov in klet z gostilniškim osebjem, nekateri se pač radi pohvalijo, da so premagali naporne strmine, kar je na koncu koncev tudi res. Vse skupaj je rekreativnega

Foto: Dušan Plesničar

značaja, a vseeno je treba napisati, da sta se letos v Hrušico s kolesom največkrat povzpela Viktor Mivšek (250 vzponov) in Petra Govekar (220 vzponov), oba iz Logatca. Sledijo Tone Gostiša (220), Marjan Vavken (130), Drago Slabe (120), Majda Pečkaj (100) in Milka Rupnik (90). Še posebej pa je treba omeniti Štefana Albrehta, ki je pri svojih 74. pomladih prikolesaril do Hrušice natanko stokrat. Čestitke veljajo vsem, pa čeprav so junaki vendarle vsi, ki premagajo

te hude klance.

Srečanje je sicer potekalo v pravem prazničnem vzdušju in prešernem veseljačenju. Nastopilo je veliko harmonikarjev iz vseh koncev, ki med seboj niso tekmovali. Prišli so celo z Vrsnega, Cerknega, pa iz Škofje loke in okolice ter seveda tudi nekaj domačinov. Poslastica večera je bil nastop priznanega Ansambla Jerneja Kolarja, ki nas je pozno v noč razveseljeval s svojimi vižami. Med glasbenimi odmori so bili kolesarji deležni bogatih nagrad, ki so jih prispevali številni sponzorji, tisti najbolj zagnani pa so domov odnesli tudi pokale. Škoda, da mnogi niste vedeli, kako lep glasbeni večer je to soboto potekal v Hrušici. A nič za to, kolesarji, harmonikarji in ljubitelji dobre domače glasbe se spet snidemo naslednje leto, prvo soboto v septembru na istem kraju. Do takrat pa, saj veste, nasvidenje!

Dušan Plesničar

Foto: Dušan Plesničar

ZGODBA O ROLICI PAPIRJA

ADI SMOLAR NA OBISKU V ROVTAH

Foto: Metka Bogataj

V tednu otroka v naši krajevni knjižnici navadno začnemo z urami pravljič. Uvod je vsako leto namenjen gostom - kakšni lutkovni ali gledališki skupinici, ki popestri otrokom vstop v čudoviti pravljični svet. Letos je bil obisk malce drugačen, predvsem pa zelo unikaten. Na povabilo matične knjižnice iz Logatca se je na povabilo prijazno odzval vedno duhoviti in enkratni kantavtor s koroškega konca, pevec Adi Smolar. Mnogim je poznan kot pevec in kitarist, ki v svojih pesmih nastavlja ogledalo družbi, v kateri živimo. Malokdo pa ve, da je Adi tudi pisatelj, ki namenja svoje knjige predvsem otrokom. Morda je vzrok, da je začel pisati, tudi to, da je tudi sam oče in zna pogledati in začititi otroško dušo. Prostor v knjižnici je bil prvi oktobrski

četrtrek premajhen za vse obiskovalce, ki so prišli od blizu in tudi iz bolj oddaljenih krajev. Starost tu ni imela omejitve, saj Adija rado posluša staro in mlado. Z velikim navdušenjem in aplavzom so sprejeli Adija, ki je s kitaro čez ramo in z značilno dolgolaso frizuro prihitel skozi vrata. Gospa Ilica Merlak mu je namenila uvodni pozdrav, nato pa je pevec prijel niti dogajanja v svoje roke in jih spretno vrtel skozi ves večer. Med petjem svojih največjih uspešnic so mu pomagali tudi otroci, katerim je bilo v prvi vrsti srečanje tudi namenjeno. Besedila pesmi, kot so Je treba delat, Jaz ne grem v šolo in druge nagovarjajo otroke, da se je za vse stvari v življenju treba potruditi in delo opraviti, četudi je naporno in zahteva čas. Bolj kot pesmim pa je bila večer namenjen

predstavitvi Adijeve literarne stvaritve z naslovom Zgodba o rolici papirja. Pred njo je že napisal pravljič Pujša in Andrej Migec, ki govori o morski prašički, ki bi rada postala pevka. Andrej Migec ni nihče drug kot sam Adi Smolar. V Jezikovni kotliček je Adi pomešal besede, ki se tam malce spremenijo in dobijo hudomušen in zabaven pomen. Da ni težav pri razumevanju besed je na vsaki strani tudi slovarček besed. Tudi ta knjiga je kot nalašč za sproščanje in zabavo ob branju.

Pevec s Koroškega pod svojo koščeno postavo in skuštranih dolgih las skriva mehko in čuteče srce. Da je treba pomagati ljudem in živalim, je strnil v pesmi O rolici papirja, nato pa dodal še slikanico z enakim naslovom. Otrokom na nevsiljiv in zabaven način pove, kako

malo je treba, da so ljudje srečni. Lahko je to le rolica papirja, s katero je deček v zgodbi reševal tegobe ljudi, ki jih je srečal. Kako je treba potrkat na srce, se torej lahko naučimo že iz čisto preproste zgodbe. Rolica je tako prišla prav ne le v posebnem prostoru naših stanovanj, ampak tudi v vsakdanjih situacijah. Ob ilustracijah so otroci videli, da rolica pride prav, če se klošar polije, če se kuža pokaka, če deklica joče za izgubljeno ljubeznijo in če ima otrok smrkav nosek. Knjigo je z zelo dopadljivimi ilustracijami

opremila Polona Kosec. Tudi odraslim je Adi namenil nekaj za razmislek. To je strnil v pesmih Bog ne daj, da bi crknu televizor, kjer je razmišljal o odtujenosti v današnjem času. Ko sedimo zbrani okoli TV, za probleme in težave drug drugega nimamo ne oči ne ušes. Potem pa se človek znajde v breznu obupa, droge in propadanja. Adi nam je na koncu podaril najlepši stavek: Le radi se imejmo. Vedno dobrovoljni pevec nam je na namenil tudi nekaj avtogramov in prijaznih besed ter ponudil svoje knjige, ki so v trenutku do-

bile svoje nove lastnike. Adi na vprašanje, če ima še kaj idej za pisanje, pritrdi in že pripravlja nadaljevanje zgodbe o pujsi in Andreju Migcu. Ideje za ustvarjanje mu daje vsakdanje življenje, le lotiti se je treba dela in zgodbe zlit na papir. Številni obiskovalci so si bili edini, da je bil obisk enkraten. Obisk je dosegel gotovo število sto ali še čez. Ko bi le katera od misli, ki jih je natrosil Adi, našla pot do naših vedno bolj okamenelih src.

Metka Bogataj

PREČUDEN CVET JE V GRAPI ČRNI ...

Tik pred dnevom spomina na mrtve, na sam Dan reformacije, je bila pred spomenikom Padlim borcem za svobodo naše domovine v Lazah spominska

slovesnost. Ob spomeniku so spregovorili Minka Matičič, Vanda Lavrič, Franc Papis in Jože Simšič. Naslovno pesem in še nekaj drugih je zapel pevski zbor Zveze združenj

borcev za vrednote NOB Laze-Jakovica, z nežnimi zvoki violine pa je ganila srca prisotnih Ana Papis.

Brane Pevec

Foto: Brane Pevec

ŠENTVIŠKA PLANOTA

Planinsko društvo Logatec oz. njegov vodnik Jernej Rus je dne 14. 10. 2012 organiziral planinski pohod na Šentviško planoto. Tega nedeljskega jutra se nas je večja skupina pohodnikov s posebnim avtobusom peljala iz Logatca skozi Idrijo do Trebuše in nato do kraja Slap ob Idrijci, kjer se Idrijska dolina toliko razširi, da ostane ob reki in cesti le malo prostora za ozke travnike in njive. Odmaknjena od glavne poti, pod strmi breg Skopičnika, se stiska Kosmačeva domačija. Tu je od svojega drugega leta starosti odraščal eden izmed najvidnejših slovenskih povojnih ustvarjalcev, pisatelj Ciril Kosmač. Pripeljali smo se do Kosmačeve domačije v Bukovci, ki je od leta 2003 preurejena v spominski muzej. Vodička Tolminskega muzeja, ga Vera, nas je popeljala po hiši in nam povedala življenjsko zgodbo Cirila Kosmača /1910-1980/. Nato smo se peljali do kraja Šentviška Gora, ki leži na nadmorski višini 648 m. Je najstarejše naselje na Planoti, saj je v pisnih virih prvič omenjena leta 1192. Leta 2007 je štela 111 prebivalcev. Med najstarejšimi objekti v vasi je Lukševa hiša, ki ima na pročelju več fresk z nabožnimi motivi in sončno uro z letnico 1775. Hodili smo po Šentviški planoti, ki je prostrana predalpska planota in leži med Baško grapo, dolino Idrijce in Cerkljanskim. Posejana je s številnimi skrbno obdelanimi travniki, gozdovi in pobočji, ki padajo v dolino ter z značilnimi kraškimi oblikami, ki dajejo pokrajini prav poseben pečat. Po dveh urah hoje smo se ustavili na Črvovem vrhu /974 m/, kjer je iz razgledne točke lep razgled

Foto: Marinka Petkovšek

na Šentviško planoto, Baško grapo in Julijce. Po krajši malici iz nahrbtnika smo nadaljevali pohod po pašnikih, se ustavili blizu lepega Lovskega doma Planota, šli mimo skakalnice, kjer se je mladinski svetovni prvak Jaka Hvala naučil skakati! Osrednji del je prepreden z asfaltnimi in makadamskimi cestami, po travnikih in gozdovih pa so speljane steze (ob njih je raslo veliko mušnic z lepim rdečim pikčastim klobukom). Okrog poldneva smo prišli do kraja Ponikve /674 m/ in se povzpeli do cerkve Marijinega obiskanja. Od cerkve je po končani vojni ostal le še delno poškodovan zvonik in nekaj razrahljanega zidovja. Leta 1952 je cerkev pričakala novega graditelja,

priznanega in cenjenega arhitekta Jožefa Plečnika. Leta 1958 je cerkev pokazala nov, za domačine nenavaden izgled. Ob 50-letnici smrti arhitekta Jožefa Plečnika je Tolminski muzej v zgornjem prostoru cerkve uredil manjšo razstavo o zgodovini cerkve in njeni zadnji večji obnovi. Po ogledu smo po dobri uri hoje prišli v kraj Pečine /616 m/, kjer si je nekaj pohodnikov ogledalo vojaški muzej. Sredi popoldneva smo prtljago odložili v avtobus in se peljali domov. Zadovoljni smo bili z obiskom nam manj znanih krajev in za pohod primernim vremenom.

Marinka Petkovšek

Foto: Marinka Petkovšek

VAJA DELA MOJSTRE

POSTAVITEV VADBENIH STOLPOV V BLEKOVI VASI POMEMBNA PRIDOBITEV V RAZVOJU SICER ZELO BOGATE DEJAVNOSTI PGD DOLNJI LOGATEC.

V petek, 19. oktobra, smo gasilci na skromni slovesnosti predali v uporabo dva stolpa, ki ju bomo uporabljali za usposabljanje operativnih članov za reševanje z višine. Objekt sestavljata stolp lesene in stolp kovinske konstrukcije, ki sta prečno povezana. Služila bosta različnim možnostim reševanja ponesrečenih ali v višje ležečih nadstropjih zajetih oseb, kakor tudi za trening samoreševanja. Prečna povezava, ki je svojstvena v slovenskem prostoru, pa bo nudila možnost vaje reševanja z mostov in z nekaj dodatne opreme tudi s sedežnice. Stolpa bosta služila usposabljanju tako domačih gasilcev kakor drugim zainteresiranim iz širše okolice. Uporabljali ga bodo tudi kandidati za poklicne gasilce iz gasilske šole na Igu. S pridom ju bomo lahko uporabljali tudi za organizacijo najbolj zahtevnih gasilskih tekmovanj, kot je na primer Fire combat. Stolpa smo z veliko podporo nekaterih krajanov, podjetij in samostojnih podjetnikov izdelali in postavili izključno s prostovoljnimi delom, za kar smo potrebovali okrog 1100 ur dela. Tudi ves potreben material smo zagotovili z donacijami. Vsem darovalcem se iskreno zahvaljujemo za izkazano pomoč. Otvoritve, ki je potekala v zares lepem

sončnem jesenskem popoldnevu, so se poleg domačih članov udeležili še predstavniki URSZR, ICZR, župan Občine Logatec Berto Menard, vodstvo GZ ter predstavniki sosednjih društev. Objekt je blagoslovil župnik Janez Kompare. Po uradnem prevzemu in podelitvi zahval donatorjem smo prisotnim prikazali tri načine reševanja z vrveno tehniko in del vaje iz prej omenjenega fire combat tekmovanja. Vsi so bili navdušeni nad prikazanim. Sicer pa smo člani društva delavni tudi na drugih področjih vse leto in dosegamo temu primerne rezultate. Zlasti smo ponosni na naš gasilski podmladek, s katerim načrtno delamo vsak teden. Mladi člani se poleg osnovnih gasilskih znanj, primernih njihovi starosti, usposabljaajo tudi za razna tekmovanja in kvize. Na letošnjem občinskem kvizu in tekmovanju v orientaciji je ena ekipa dosegla prvo mesto in se s tem uvrstila na regijsko, kjer so dosegli odlično drugo mesto, s čimer so si priborili nastop na državnem tekmovanju. Posebno pozornost namenjaamo tudi našim članicam, ki se vse bolj vključujejo tudi v delo naše operative. Tako kot moški kolegi, se tudi one pridno usposabljaajo za različne gasilske specialnosti. Zelo uspešne so na

tekmovalnem področju. Ponosni smo tudi na žensko dvojico, ki se je letos že dvakrat udeležila izredno zahtevnega tekmovanja gasilski izziv in gasilski boj, kjer morajo tekmovalci v popolni zaščitni opremi z dihalnim aparatom na hrbtu in masko na obrazu premagati več višinskih ovir, prenašati poškodovanca, se povzpeti po lestvi na stolp in se z njega po vrvi spustiti na tla. Dosegli sta odlično 2. in 4. mesto in s tem dokazali, da se lahko enakovredno kosajo z moškimi kolegi.

Dobrega delovanja društva si ne moremo predstavljati niti brez naših veteranov, ki vedno radi priskočijo na pomoč pri najrazličnejših aktivnostih. In nenazadnje smo operativci, ki predstavljamo steber društva. Letos smo hitro in uspešno posredovali že v več kot petintridesetih intervencijah. Skrbimo za stalno strokovno usposobljenost v različnih specialnostih ter svojo pripravljenost sproti preverjamo na rednih mesečnih vajah. Kot osrednja občinska gasilska enota se udeležujemo vaj, usposabljanj ter intervencij tudi v sosednjih KS in občinah. Upamo, da bomo zaupanje naših občanov uživali tudi v prihodnje.

Lado Korenč

Foto: Blaž Korenč

MLADI IN NJIHOVE STISKE

Z JOŽETOM GREGORIČEM O TEŽAVAH Z ODVISNOSTJO

K repko smo že zakorakali v novo šolsko leto, pomembno za šolarje in nič manj za njihove starše. Pregovor, da so majhni otroci majhne skrbi, veliki otroci pa velike skrbi, še kako velja, saj so mladi dandanes postavljeni pred vedno nove preizkušnje in rešitve so pogosto bolj zapletene, kot si mislimo. Pri premagovanju težav so mladi večkrat v dilemi, kaj storiti, kje najti izhod iz zapletenih situacij. Kako pristopiti in kako pomagati v takem primeru, smo se v mesecu oktobru lahko pogovarjali in dodali svoja mnenja v knjižnici Rovte, kjer nas je obiskal Jože Gregorič. Jože je župnik na Brezovici pri Ljubljani, sicer pa rojen Logatčan. Pred tem je opravljal delo župnika v Bistrici pri Trziču, še prej pa je nekaj let kaplanoval v Ljubljani. Vseskozi pa se Jože ukvarja s problemi mladostnikov, odgovoren je za preventivo mladih pred odvisnostmi. Pravi, da ima otroke in mlade zelo rad in da bi jim na težavni poti rad pomagal reševati

njihove predvsem duhovne stiske. Poleg skrbi za mlade odvisnike pa spremlja tudi njihove starše, predvsem tiste, katerih otroci se zdravijo v komuni. Mnogi se zatekajo k njemu po pomoč in jo vedno tudi dobijo. Prav tako pa je dejaven pri iskanju potencialnih preprodajalcev mamil in sodeluje z institucijami, ki se s tem ukvarjajo.

Večer, ki ga je namenil rovtarskim obiskovalcem, je gradil predvsem na konkretnih primerih, ki jih je v vseh teh letih sam doživel. Pravi, da je teorije o tej problematiki zelo veliko, treba pa se je soočiti predvsem z realnimi situacijami in problemi. Najbolj ga je pretresla nedavna smrt male osemletne deklice, ki je umrla zaradi prevelikega odmerka mamila. Njen brat se je namreč drogiral in deklica je videla to, kar je pripravil in poskusila, kar pa je bilo zanjo, žal, usodno. Odvisnost zaznamuje torej celotno družino in zatiskati si oči pred kruto realnostjo ni pametno. Kaj pa pripelje otroka v svet odvisnosti? Mladi velikokrat

potožijo, da jih starši ne razumejo. Tudi na zunaj še tako urejena družina ni vedno urejena in pri vzgoji uspešna. Otroka je treba poslušati in mu prisluhniti ter mu nameniti čas. Dogaja pa se, da vedno vsi hitimo in tudi otroke vzgajamo spotoma. Treba je več časa nameniti pogovoru in sprejeti otroka takega, kakršen je, z vsemi slabostmi in šibkostmi. Pravilno reagiranje in pogovor je torej po Jožetovem mnenju ključ do uspeha. Ni pa odvisnost le od drog, je tudi računalniška odvisnost. Presenetila nas je ugotovitev, ki jo je naš gost povedal, da štirurno igranje igrice na računalniku možgane poškoduje podobno kot jemanje heroina. Zato naj bodo starši trdna avtoriteta, ki gradi na odgovornosti in ne na prijateljstvu med staršem in otrokom. Starši ne morejo biti otrokovi prijatelji, so njegovi zavezniki in vzgojitelji. Otrokov prijatelj je lahko njegov vrstnik, s katerim se igra, se družijo in si deli podobne izkušnje. Starši pa morajo biti tisti, ki nekaj neomajno zahtevajo in znajo razložiti, zakaj je nekaj prepovedano (je nevarno, bojim se zate, ker si še preveč naiven ...). Čeprav Jože pravi, da enotnega recepta za boj proti odvisnosti ni, saj je tudi karakter in genska zasnova pomembna, pa poudari, da otroci vedno pričakujejo, da smo starši predvsem starši, in da je pomembno pri vzgoji držati skupaj. Starša naj bosta enotna, saj otrok hitro prepozna neusklajenost. On sam pa verjame tudi v božjo pomoč. Po njegovem mnenju bi morala tudi za starše obstajati šola, saj je za vse poklice potrebna. Poklic staršev pa je najlepši, a hkrati najtežji. Vse preveč je namreč teorije, premalo pa praktičnih nasvetov in pobud. V kasnejšem pogovoru so dejavno sodelovali tudi prisotni, ki bi jih glede na temo lahko bilo več, saj so Rovte kraj, kjer je veliko mladih. Pred pastmi sodobne družbe pa kljub oddaljenosti od večjih centrov nismo imuni. Enotna je bila ugotovitev, da otrok, ki so mu bile postavljene jasne meje in se je od njega kaj zahtevalo, lahko zraste v odgovorno in zrelo osebnost. Čas, čas, čas, odreagirane in pozornost ter potrpežljivost staršev so torej odločilni. Tema je bila kočljiva in občutljiva, a tako zelo resnična. Malce si še vedno zatiskamo oči pred njo. Saj slabe stvari se dogajajo le drugim, mar ne? A prav te teme so vredne več pozornosti in zavedanja, da je le odkrit pogovor prava pot do cilja.

Foto: Metka Bogataj

Metka Bogataj

TEDEN OTROKA V OŠ TABOR

Na naši šoli že nekaj let popestrimo učencem teden v mesecu oktobru. Letos smo praznovali od prvega do petega oktobra. Načrtovanje dejavnosti, dogovori z učitelji in zunanjimi sodelavci, so potekali že med poletnimi počitnicami. V ponedeljek 1. oktobra nas je obiskalo Lutkarstvo Zajec s predstavo Koga se strah boji. Z zanimivo predstavo se je začel raznolik Teden otroka. V torek smo se odpravili po Logatcu. Pohod v podaljšanem bivanju je popestritev, ki jo lahko ustavi le deževno vreme. Kljub temnim oblakom smo se odpravili na pot in za vodjo naše poti določili učiteljico Andrejo, ki pozna vsak kotiček v Gornjem Logatcu. Sreda je bil dan za četrto Otroško olimpijado. V sončnem vremenu smo učitelji zavihali rokave in se lotili dela za pripravo terena. Prijeten logaški kotiček, Grajski park, ponuja nešteto možnosti za rekreacijo. Načrtovane igre so bile namenjene druženju, zabavi in sprostitvi. Naš cilj ni bil tekmovali, temveč sodelovati. Dodobra smo se utrudili, saj smo brez odmora migali od devete do enajste ure. V četrtek smo pričarali kino vzdušje in gledali risane junake v zanimivih, komičnih situacijah. Petek pa je že ustaljeno dan, ko se poigramo z igračami, ki jih prinesemo od doma. Deliti igračke je lahko naporno, zato skupaj vzgajamo v duhu izposojanja in sodelovanja v igri. V Tednu otroka tudi letos nismo pozabili na vse tiste, ki potrebujejo pomoč. Dobrodelna akcija OTROCI POMAGAMO OTROKOM je vsako leto ena izmed aktivnosti, ki nas bogati. Posebna zahvala je na tem mestu namenjena vsem otrokom in staršem, ki so se odzvali našemu vabilu k sodelovanju. Vsako leto se dobrodelni akciji pridružijo tudi učenci obeh podružničnih šol, Hotedršice in Rovtarskih Žibrš. Teden otroka je potekal po načrtu tudi zaradi pomoči sodelavcev. Letos bi se še posebej rada zahvalila Lutkarstvu Zajec, najemnici Grajskega parka gospe Oblak, vsem učiteljem in drugim delavcem šole, ki so pomagali posredno ali neposredno v Tednu otroka ter na koncu delavcema javnih del, ki sta prijazno priskočila na pomoč ter prepeljala zbrane stvari na RK Logatec. Naj zaključim z mislijo Dalajlame: »Če želiš drugim, da bi bili srečni, vadi sočutje. Če želiš biti srečen, vadi sočutje.«

*Anita Čretnik,
vodja projekta TEDEN OTROKA.*

Foto: Anita Čretnik

DRŽAVNA ROKOMETNA LIGA

ROKOMETNI KLUB ADRIA TRANSPORT LOGATEC PROTI ŽENSKEMU ROKOMETNEMU KLUBU MERCATOR TENZOR PTUJ. ZMAGA DOMAČINKAM.

Foto: Blaž Korenc

Vsoboto 13. 10. 2012 je bila v logaški športni dvorani odigrana tekma 4. kroga 1.A državne rokometne lige za ženske med domačo ekipo RK Adria transport Logatec in ŽRK Mercator Tenzor Ptuj. Članice gostujoče ekipe so veljale za favoritke, vendar so se domačinke ob bučni podpori 400 gledalcev dobro borile. Igralke so po prvem polčasu odšle z igrišča z izenačenim izidom 15 : 15.

V prvi polovici drugega polčasa sta se ekipi ves čas izmenjavali v vodstvu, v drugem delu pa se je domači ekipi uspelo odlepiti največ za dva gola. S sedemnajstimi obrambami se je izjemno izkazala vratarka RK Adria transport Logatec Tjaša Petrovič, ki je ubranila tudi štiri od šestih najstrožjih kazni. Končni rezultat tekme je bil 30 : 29 za domačo ekipo, ki je tako od štirih odigranih tekem zabeležila drugo zmago. Najboljša strelka v ekipi RK Adria transport Logatec je bila Tara Jonović, ki je zadela desetkrat, v ekipi ŽRK Mercator Tenzor Ptuj pa sta šest golov dali Mateša in Bolcar. Veselje domačih igralok in gledalcev je bilo nepopisno, saj imajo kot novinke v 1.A DRL trenutno 50% izkupiček.

*Melita Bole
Podpredsednica kluba*

Foto: Blaž Korenc

KO JE DRŽAVNO PRVENSTVO LE ODSKOČNA DESKA

USPEHI TWIRLING KLUBA LOGAŠKIH MAŽORET V LETOŠNJEM LETU

Stwirling klubom logaških mažoret smo tekmovalno sezono začeli že januarja na predtekmovanju, blesteli marca na četrt- in polfinalu in dokončno pometli s konkurenco na finalu državnega prvenstva – aprila v disciplini baton twirling in mesec dni kasneje še v klasični mažoretni disciplini. Ko smo v roke dvignile osvojene pokale, smo se že zavedale, da nas pravo trdo delo še čaka ...

Prvo potovanje nas je vodilo na evropski pokal v twirlingu. Kljub napornim urnikom v šolah in na faksih smo uspele večji del junijskih popoldnevov in večerov preživeti na treningih – najprej trening za solistke kategorije free-style, potem mala skupina (team), nato velika skupina (group) in naslednji dan spet od začetka. Po tednih napornih priprav smo se odpravili v Hasselt, mesto na severovzhodu Belgije. Prvi dan tekmovanja sta nastopili naši članici Ajda Berzin (free-style junior) in Kristina Ilić (free-style senior), ki ji je žreb namenil štartno številko 1 in je pred sodnike stopila kot prva tekmovalka. Obe sta se pomerili z več kot petdesetimi konkurentkami in imeli zelo uspešni izvedbi programov. Kristina je zasedla 37. mesto, Ajda pa 23. in tako le za nekaj desetink ocene zgrešila polfinale. Nič manj uspešni nista bili skupini – med velikimi skupinami smo osvojile 7. mesto in le ena točka nam je zmanjkala do finala, med malimi skupinami pa smo (kot najboljša slovenska skupina v tej kategoriji) končale na 13. mestu. Ves ta čas se je vzporedno s treningi za skupino Sara Pečkaj pripravljala še na bolj pomembno tekmo – svetovno prvenstvo v twirlingu. Zgutila je tako domače tlakovce in igrišče pred Narodnim domom kot tudi parket v športni dvorani na Rogli in se s spremljevalno ekipo trenerke Barbare Čuk in »navijačic« odpravila proti Parizu. Nekaj kilometrov južno od francoske prestolnice se je v začetku avgusta odvijalo najprestižnejše tekmovanje v tem športu na svetu – in prav to mesto in dvorana sta že gostila svetovno prvenstvo leta 2001. Kot edina predstavnikinja iz našega kluba je tekmovala v kategoriji free-style senior, kjer je končna uvrstitev sestavljena iz dveh nastopov – short program (kratek program z obveznimi elementi na predpisano glasbo) je vreden 25 %, free-style (daljši program na poljubno

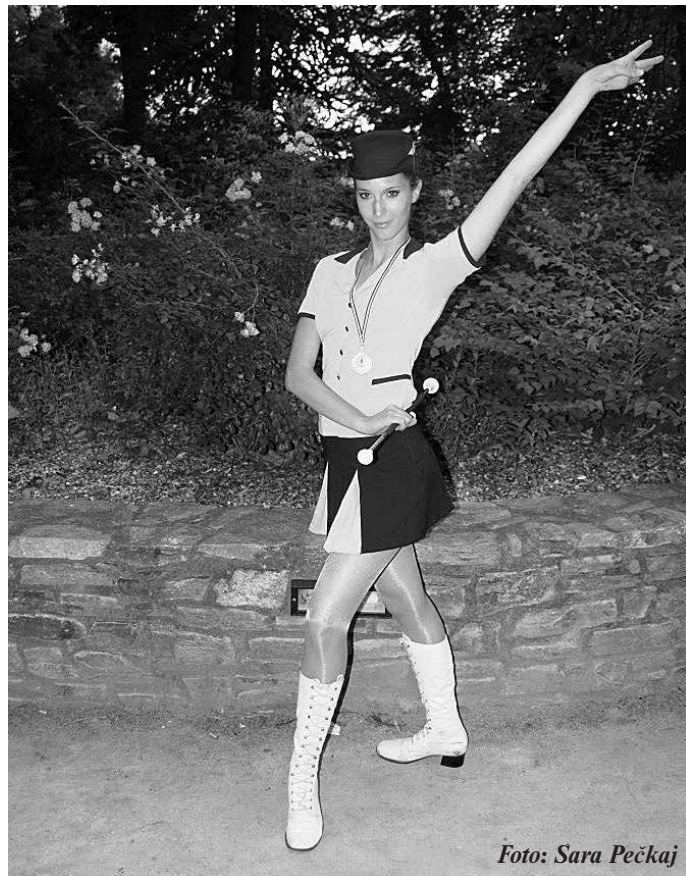

Foto: Sara Pečkaj

Kristina Ilić.

glasbo) pa 75 % skupne ocene. Prvi dan je uspešno opravila s short programom in zasedla 20. mesto, drugi dan pa še s free-stylom in med najboljšimi 43 tekmovalkami sveta osvojila 26. mesto. V finalu smo si ogledale napet boj med japonsko in francosko skupino (na koncu je z desetinko prednosti zmagala Francija) ter med italijanskim in francoskim parom – oba sta bila odlična, a tudi v tej kategoriji je slavila Francija in na zaključku sta Francoza, ki sta v tej kategoriji v istem mestu zmagala leta 2001, zlati medalji podelila sodržavljanoma, novopečenima svetovnima prvakoma. Ko je bilo tekmovanja konec, si je petčlanska zasedba vzela tudi nekaj dni za ogled Pariza in se nato končno odpravila na zaslužene počitnice na obalo. Kot edini klub Mažoretne in twirling zveze Slovenije pa smo se udeležili vseh treh mednarodnih tekmovanj tega poletja – poleg že omenjenih še evropskega prvenstva mažoret. Po 10 dneh treningov na domačih tleh smo se vrnile na »kraj zločina« v Francijo – tokrat skupaj z mažoretami iz Laškega. Mazamet, mesto blizu meje s Španijo, je prvi vikend v septembru gostilo že 14. prvenstvo zveze EMA. Med 2000 tekmovalkami je bila v kategoriji solo senior tudi naša članica Kristina Ilić, ki je s svojim nastopom osvojila že četrto medaljo z evropskega prvenstva – tokrat bronasto. Ker nas decembra čaka praznovanje 40. obletnice (15. decembra ob 18. uri), prav nič ne počivamo, na treningih pa se tudi že pripravljamo za novo tekmovalno sezono, ki se bo začela januarja s predtekmovanjem za disciplino twirling.

Foto: Tina Gorkič

Sara Pečkaj.

Kristina Ilić

NAPOVEDNIK NOVEMBER-DECEMBER

KONCERTI

Sreda, 28. novembra 2012, ob 19. uri, Dvorana Glasbene šole Logatec

Koncert učiteljev GŠ Logatec ob jubileju - 40 let Glasbene šole Logatec

Učitelji Glasbene šole Logatec bodo s posebnim koncertom obeležili 40 let delovanja Glasbene šole Logatec, ki je sicer samo eden od pomembnejših koncertov ob okroglem jubileju logaškega hrama glasbene učenosti. Osrednji koncert bo v soboto, 20. aprila v Večnamenski športni dvorani v Logatcu. Org. in info: GŠ Logatec, gslogatec@gslogatec.si, 01/7590 730

Petek, 30. novembra 2012, ob 19. uri, Dvorana »Stare šole« v Rovtahu
1. nastop učencev dislociranih oddelkov GŠ Logatec v Rovtahu

Četrtek, 6. decembra 2012, ob 19. uri, Dvorana Glasbene šole Logatec

2. nastop učencev GŠ Logatec v šolskem letu 2012/2013 - 40 let Glasbene šole Logatec

Sreda, 12. decembra 2012, ob 19. uri, Dvorana Glasbene šole Logatec

2. koncert v okviru Novega koncertnega abonmaja Glasbene šole Logatec

Na koncertu bodo nastopili Klemen Leben (koncertna harmonika), Ana Semič Bursić (klavir) in Tilen Bajec (orgle). Izvajalci bodo

izvedena glasbena dela tudi komentirali. Org in info: GŠ Logatec, gslogatec@gslogatec.si, 01/7590 730

Četrtek, 20. decembra 2012, ob 19. uri, Dvorana Glasbene šole Logatec

3. nastop učencev GŠ Logatec v šolskem letu 2012/2013 - 40 let Glasbene šole Logatec

Na sporedu bodo tudi zimzelene melodije božično - novoletnega časa. Org in info: GŠ Logatec, gslogatec@gslogatec.si, 01/7590 730

Sobota, 22.12. 2012, ob 18.00. uri, večnamenska športna dvorana Logatec

Božično Novoletni Koncert Pihalnega orkestra Logatec

Ob 25. obletnici bo mešani pevski zbor Adoramus pripravil instrumentalno-vokalni večer

gospel in popularne glasbe. Na dogodku bodo sodelovali Eva Hren, vokal, Gregor Čušin, dramski igralec, Adoramusov otroški in mladinski pevski zbor, SPES, spremljevalni band, Tamburaška skupina Vremščica, Komorna zasedba Simfoničnega orkestra Cantabile, dirigent: Marjan Grdadolnik. Vstopnice: V predprodaji enotna cena 5 €, na dan koncerta 8 €, mladi do 14 let 5 €. Predprodaja in rezervacije: DZS Logatec ali info@adoramus.si. Seznam prodajnih mest najdete tudi na www.adoramus.si Preko 150 nastopajočih vas pričakuje!

GLEDALIŠČE

Vabljeni na ogled hagiografske drame o mučencu Lojzetu Grozdetu z naslovom

Mislim sem, da sem sam

v četrtek, 29. novembra 2012, ob 19. uri v Jožefovi dvorani Medgeneracijskega doma, Šolska pot 1, Logatec v izvedbi gledališke skupine Antonov oder.

Izvirno dramsko besedilo *Sem mislil, da sem sam* je pripravila gledališka skupina Antonov oder. Gre za hagiografsko dramo o mučencu Lojzetu Grozdetu, ki temelji na vprašanjih in izkušnjah življenja, aktualnih tudi danes. Prisrčno povabljeni! Vstop prost, Bog pa vam povrni vaš prostovoljni dar, s katerim boste pomagali omogočiti obisk zanimivih gostov tudi v prihodnje.

ŠPORT

Sobota, 1. decembra 2012, od 9. do 15. ure, jedilnica osnovne šole 8. talcev v Dolnjem Logatcu

tradicionalni smučarski sejem

Na sejmu bo organizirana komisijska prodaja rabljene smučarske

opreme (alpske in tekaške smuči, palice, čevlji in čelade) ter drsalk, kar bo mogoče kupiti po ugodnih cenah. Org. in info: Združenje učiteljev in trenerjev smučanja Logatec.

RAZNO

Skupina za samopomoč v Logatcu

Društvo za mentalno zdravje v Logatcu organizira **dopolnilno mentalno zdravljenje - skupine za samopomoč** - pod vodstvom izkušenega terapevta. Terapije potekajo v stari občini, dvakrat mesečno, ob 18. uri. Udeležba je brezplačna. Kontakt: 031/643-782.

Sreda, 28. november 2012, ob 19.00. uri, dvorana Narodnega doma (vhod skozi knjižnico)

Življenje in delo dr. Andreja Gosarja, predavanje Tomaža Simčiča ob 125. obletnici rojstva dr. Andreja Gosarja. Info.: Knjižnica Logatec, tel. 01 7541 722

Petek, 30. Novembra, 2012, ob 17.00. uri, Prešernova dvorana, Narodni dom Logatec

Ustvarjalna delavnica za otroke, starejše od 5 let (izdelovanje prazničnih vizitk)

Obvezna predhodna prijava v Knjižnici Logatec ali na 01 7541 722 ! Info.: Knjižnica Logatec, tel. 01 7541 722

Ponedeljek, 3. decembra 2012, ob 19. uri, Narodni dom Logatec (vhod skozi knjižnico)

Večer s pesnikom Cirilom Zlobcem

Info.: Knjižnica Logatec, 01 7541 722

GLASBENA POEZIJA V BARVAH

OB RAZSTAVI EVE RAZLOŽNIK V GALERIJ SONCA

Mladost nenehno preseneča, mlada umetnica nas preseneča. Najprej kot glasbenica – nekateri se boste spomnili zapisa o izdelavi svojega violončela – ko smo izvedeli, da je izdala že literarno delo, tvorno sodeluje v društvu Zeleni oblaki, kjer nam predstavlja svoj pesniški pogled na svet, zdaj pa nam je **Eva Razložnik**, maturantka Srednje šole za oblikovanje v Ljubljani, pokazala, da ume prav tako razporediti barve na platno po svoje. Svojo slikarsko razstavo je poimenovala Jata barv, kot bi nas hotela opozoriti na količino barv, ki v navalu slikarskih strasti preletava s slike do slike. Seveda brez 'svojega' violončela ni šlo, saj ji poleg poezije predstavlja svet, v katerega se zatekajo njena čustva. Zdaj nam pripoveduje, da se zateka tudi v svet ne-glasbenih barv, v tiste 'prave', likovne. Barv je bilo obilo, bile so tudi stilno enotne, enkrat prevladujoče modre, drugič zelene, tretjič pastelno oranžno-rdeče. Evina risba je sicer trdna, a obenem plašna. Človeka, živega bitja torej, takorekoč ne zasledimo, a njene barve obvladajo prostor, kjer človeka slutimo nekje v ozadju. Kompozicija sicer kaže, da je Eva odločena vse postaviti v red in barvna enovitost to potrjuje, a obenem se nam zdi, da so barve tudi tam nekje zunaj, tam, kjer jih ne vidi vsak. Zato deluje tudi skrivnostno. Razporeditve so tako različne, a slikarsko vedno 'urejena', divja le jata barv, ki nas opozarja, da je tam zadaj še nekaj več. To odkriva slikarka sama in z njo mi. Ko in če bo abstraktna poteza nekoč hotela izraziti drugačno likovno urejenost in ureditev,

Foto: KRAS

Eva Razložnik pred svojo sliko.

bomo vedeli, odkod izhaja. Če in ko se bo pojavila človeška figura v njenih delih, bomo prav tako vedeli, zakaj je tam prav takrat. Zato nestrpnost čakamo Evino slikarsko prihodnost. Zagotovo bo imela že več glasbe in poezije v sebi.

KRAS

PRVI DECEMBRSKI DAN

VABLJENI NA KULTURNI VRTILJAK OŠ TABOR

Ob letošnji 15-letnici Kulturnega društva Tabor se društvo že od začetka šolskega leta pospešeno pripravlja na počastitev obletnice. Kultura je bila že od nekdaj prepoznavna dejavnost gornjelogaške šole, pomembno jo zaznamuje tudi danes in kljub turbulentnim časom upamo, da bo ostala pomembna dejavnost tudi v prihodnosti. Ko smo 1997 učitelji, zavezani kulturnemu delovanju, s takratnim ravnateljem Borutom Feferjem, s ponosom pri notarju overili svoje podpise in ustanovili Kulturno društvo Tabor, smo bili prepričani, da smo na pravi poti in da bomo s tem dejanjem še pospešili bogato kulturno dejavnost na naši šoli. In res je bilo tako. Preteklih petnajst let smo vsako leto posebej lahko beležili nove in nove uspehe in napredke na štirih področjih, zborovskem, gledališkem, literarnem in likovnem. Ob desetletnici delovanja, leta 2007, se nam je zdelo, da bo dosežene uspehe težko preseči. A vendar nam je v zadnjih petih letih uspelo tudi to. Zasluge za to ima vsekakor tudi ravnateljica OŠ Tabor v letih 2006–2011, Marinka Dodič, ki je kot podpisnica ustanovitve društva podprla vse kulturne projekte

in nikoli ni rekla ne, ko je bilo treba kdaj za uspešno realizacijo primakniti kakšen evro. Današnji čas je zaznamovan z varčevanjem, ki se še posebej odraža tudi na kulturnem področju. Kljub vsemu upamo, da bo društvo v enaki meri deležno podpore tudi s strani nove ravnateljice Miše Stržinar. Uspehi, kot so naziv KULTURNA ŠOLA (leta 2004 in znova 2012), posebno priznanje za delo na področju zborovske in gledališke dejavnosti na državnem nivoju leta 2012, uvrstitve na državni nivo na zborovskem, gledališkem, literarnem in likovnem področju, dosežen mednarodni nivo na likovnem in gledališkem področju v preteklih letih ... le malo osnovnih šol v Sloveniji se lahko pohvali s takšnimi uspehi. S ponosom zato pripravljamo obeležitev 15-letnice Kulturnega društva Tabor, ki bo v **soboto, 1. decembra 2012**. Obletnico bomo obeležili z novoletno tržnico izdelkov naših učencev, s prodajo glasila ŽVRGOLAČ, v katerem bodo poleg literarnih in likovnih prispevkov letošnje generacije objavljeni tudi prispevki nekdanjih učiteljev in učencev gornjelogaške šole, ki so tudi kasneje ostali zvesti delovanju

na različnih področjih kulture, obiskovalci si bodo v šolski knjižnici lahko ogledali tudi razstavo vseh ohranjenih šolskih glasil. Vrh obeležitve pa bo kulturna prireditev, s katero se bomo popeljali na zaključno vožnjo praznovanja, ki bo **ob 18. uri v šolski telovadnici**. Zborovska pesem, okrepljena z zvoki posebej za to priložnost ustanovljenega Projektnega zbora (pevke Ženskega zbora, nekdanje pevke Mladinskega zbora, mame zdajšnjih učencev) z zborovodjo Zdravkom Novakom, instrumentalna glasba nekdanjih, zdajšnjih učencev OŠ Tabor in zunanjih sodelavcev, literarna ustvarjalnost (mentorice – učiteljice slovenščine razredne in predmetne stopnje), predstavljena z interpretacijo mladih gledališčenikov pod vodstvom Darje Merlak in Špele Zupan, v ambientu scene, zasnovane pod budnim očesom likovne mentorice Marije Čehajič, scenaristično in režisersko vlogo zunanje sodelavke in članice društva, Branke Novak in predsednice društva, Bojane Levinger, bo zaokrožila obeležitev jubileja, na katerega vas že danes iskreno vabimo.

Bojana Levinger

»BARVNI DOTIKI« ALI RAZSTAVA ČUSTEV IN ENERGIJE

Z RAZSTAVE AKADEMSKE SLIKARKE MILENE USENIK

Iz Velikega vrha na Blokah je življenjska pot Mileno Usenik pripeljala v Ljubljano, kjer je postala prava športnica, kar jo je kar dvakrat pripeljalo na Olimpiado: leta 1956 je bila v suvanju krogle v Melbourne osma, štiri leta kasneje pa v Rimu deseta. Potem se je predala slikarstvu in čez pet let diplomirala na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani. S svojimi deli se je predstavljala na številnih razstavah doma in na tujem. Tokrat je prvič v Logatcu; razstava je bila 25. oktobra odprta v Stekljeni galeriji večnamenske športne dvorane Logatec. Milena Usenik že deset let živi v Logatcu skupaj s soprogom akademskim slikarjem in profesorjem Emerikom Bernardom, ki je tudi spregovoril na tej razstavi. Predvsem

je predstavil abstraktno vejo slikarstva, za katero so pomembne barve in prenos čustev, doživljanj avtorja na platno. Beseda je tekla tudi o razstavljenih delih, katerih umestitev v prostor je bila glede na razsežnosti platen nekoliko drugačna od običajne - tik ob steno, s čimer se je prostor povečal in so slike prišle bolj do izraza. Svoje mnenje je podala tudi umetnostna zgodovinarica in likovna kritičarka Anamarija Stibilj Šajn: »Vtisi potez, barv, svetlob, struktur in faktur, kompozicij in prostorov so v slikarstvu Milene Usenik fascinantni. Avtorica pripoveduje svojo, povsem intimno, čutno in hkrati likovno preiščeno zgodbo.«

Nad njenimi »zgodbami« so bili navdušeni tudi obiskovalci, med njimi naš župan

Berto Menard, ki je nekaj besed namenil novi galeriji. Pot do nje bo sicer še dolga, nastaja pa že idejni osnutek ... Kot je omenil predsednik društva likovnikov Logatec Franc Godina, bi bilo dobro, če bi bila skupaj s knjižnico, ker bi bile razstave tako tudi bolj obiskane.

Še to: logaškemu občinstvu sta se prvič predstavila soproga naše umetnostne kritičarke Matjaž Šajn in hčerka Liza, ki sta poskrbela za glasbeni del odprtja. Razstavo je seveda organiziralo Društvo likovnikov Logatec, ki se za podporo zahvaljuje občini Logatec.

Brane Pevec

Foto: Brane Pevec

MITJA MILAVEC IN TEKST V PODOBI

DRŽAVNA TEMATSKA RAZSTAVA 2012

V okviru Mednarodnega festivala mlade literature Urška, ki sodi v program EPK (Evropske prestolnice kulture) Maribor 2012, je Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti razpisal 3. Državno tematsko razstavo »Tekst v podobi« v sezoni 2011/2012.

Razpisana tema je logično nadaljevanje razstave iz l. 2010, ki je izpostavila kolaž kot nekonvencionalno tehniko. Kolaž je v začetku 20. stol. široko odprl likovni prostor črkam, številkam, znakom in besedilom (Besede in podobe so eno. Hugo Ball, 1915). Izbor najkvalitetnejših del je nastal na osnovi natančnega ogleda desetih regijskih razstav. Selekcionirane regijske razstave ljubiteljskih likovnikov so organizirale območne izpostave JSKD Celje, Izola, Kranj, Maribor, Nova Gorica, Novo mesto, Slovenj Gradec, Pomurje, Ptuj in Osrednja Slovenija, kamor spada tudi Območna izpostava JSKD Logatec. Ker je bila tema določena, naloga selektorja ni bila izbrati najboljša likovna dela na vsaki od regijskih razstav, pač pa izbrati tista dela, s katerimi so se avtorji razpisani temi kar najbolj približali.

Otvoritev (bienalne) razstave je bila v Koroški galeriji likovnih umetnosti Slovenj Gradec, v petek, 12. oktobra, ob 18. uri, ko je razstavo odprl direktor Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti, magister Igor Teršar, ki je ob tem poudaril vedno večjo vlogo JSKD na področju kulture v naši državi, odkar več nimamo samostojnega kulturnega ministrstva. Ni pozabil niti pomembnosti EPK (Evropske prestolnice kulture) MARIBOR 2012, kjer je Slovenj Gradec partnersko mesto. Na otvoritvi razstave je govoril tudi selektor Janez Zalaznik, akademski slikar, grafični oblikovalec, pedagog, publicist in avtor priročnikov s področja umetnosti, ki je svojo oceno zapisal

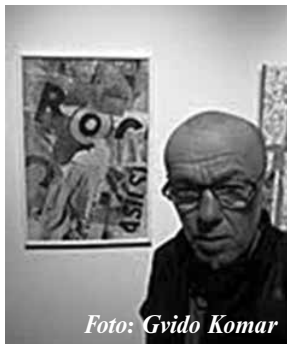

Foto: Gvido Komar

tudi v spremljajoči katalog »Tekst v podobi«, ki je izšel v tisoč izvodih: »...Državna tematska razstava nam v izboru najkvalitetnejših del ponuja širok razpon možnosti, ki se je ustvarjalcem ponujal ob razpisani temi. Izbor je nastal na osnovi natančnega ogleda desetih regijskih razstav, ki so (povečini) ponujale že selekcionirane izbore vsega, kar so likovniki iz celotne Slovenije poslali na razpis. Tako so že področni selektorji izločili večino del, ki niso ustrezala razpisani temi ali pa je bila njihova likovna kvaliteta nezadostna. Osemindeset del, ki so se uvrstila skozi končno selektorsko sito, pomeni dokaj oster izbor, hkrati pa

pred gledalca, strokovno in ljubiteljsko publiko prinaša razstavo, ki po svoji kvaliteti in domiselnosti formalnih rešitev ne le presega običajne pregledne ljubiteljske likovne dejavnosti, temveč se kaže kot odličen kulturni dogodek...«

Na zaključni razstavi visi tudi likovno delo Oglasni pano, 2011, mešana tehnika, 40 x 60 cm, našega logaškega slikarja Mitje Milavca kot edino uvrščeno likovno delo s področja Notranjske (OI JSKD Vrhnika, Logatec, Cerknica). **Izbrana dela bodo na ogled od 16. novembra 2012 do 24. februarja 2013 v Dolenjskem muzeju Novo mesto.** Katalog »Tekst v podobi« si je možno ogledati in izposoditi tudi v Knjižnici Logatec. Morda se bo kakšna logaška (kulturna) ustanova odločila odkupiti Milavčev »Oglasni pano« in s tem izkazala priznanje slikarju ter delo postavila v trajen ogled obiskovalcem. **Ob koncu vse čestitke Mitji Milavcu z željo, da bi svoja dela razstavil v domačem okolju ali v kakšni eminentni galeriji v Sloveniji, kjer bi občinstvo lahko začutilo izredno likovno moč našega umetnika. Hkrati pa čestitke tudi Območni izpostavi JSKD Logatec in njeni koordinatorki Tanji Pini Škufca.**

Gvido Komar

TIHO IDRIJCA ŠUMI

V nedeljo, 28. oktobra 2012, je bil mešani pevski zbor Pevskega društva Logatec povabljen na koncert TIHO IDRIJCA ŠUMI, ob srečanju pevskih zborov Idrijske doline v Dolenji Trebuši. Sobotno in nedeljsko deževje in sneženje je napolnilo strugo Idrije in tako je pokazala svojo moč. Pevci Pevskega društva Logatec smo se popoldne peljali iz zasedenega Logateca do šole in Kulturnega doma Dolenja Trebuša, kjer je bila

Foto: Marinka Petkovšek

tudi prireditel. V majhnem kraju s 300 prebivalci smo bili lepo sprejeti, toda zaradi slabega vremena nismo šli na enurni ogled bližnjih znamenitosti kraja. Ob 17. uri je potekal koncert v polni dvorani, ki ga je organiziralo Prosvetno društvo »Justin Kogoj« Dolenja Trebuša in obeležilo 100-letnico delovanja. Na koncertu so sodelovali pevci iz Dolenje Trebuše, Šentviške planote, Idrije pri Bači, Mosta na Soči. Pevci Pevskega društva Logatec smo pod vodstvom zborovodje Lovra Groma peli: Anton Foerster, priredil: Janez Močnik: Večerni ave, slovenska ljudska: Mamca, pošljite me po vodo, Branko Žuvela: Srečanje na Velu Luku, Albin Kranjc: Ajdov cvet, Fran Venturini: Znamenje, solistka: Špela Petkovšek Geoheli. Prireditel je povezoval Milan Jež. Posebej za to priložnost je prvič zazvenela skupna himna te tradicionalne revije Tiho Idrijca šumi, katero je napisal rojak Milan Jež, uglasbil pa Matej Kavčič. Po koncertu smo imeli v dvorani skupno večerjo in prijetno druženje. Zahvala gre vsem, ki so sodelovali pri projektu za nastop pevcev Pevskega društva Logatec na srečanju pevskih zborov v Dolenji Trebuši.

Marinka Petkovšek

»SEDAJ SE O ŠOLI NE BOMO POGOVARJALI!«

LIKOVNA RAZSTAVA TREH UPOKOJENIH RAVNATELJEV

Predsednica Notranjskega aktiva upokojenih ravnateljev Metka Rupnik je v torek 6. novembra zvečer odprla likovno razstavo treh upokojenih ravnateljev: Lenke Bezeljak iz OŠ Spodnja Idrija, Anice Makuc iz OŠ Idrija in Janeza Sodje iz OŠ Ivana Cankarja na Vrhniki. Kljub temu, da so bili obiskovalci večina iz učiteljskega ceha (tudi sedanja ravnateljica Karmen Cunder), je obveljala v naslovu izrečena misel. Po uvodni melodiji odlične citrarke Maruše Pišljari iz Glasbene šole Logatec, je Maja Č. Sodja na kratko predstavila avtorje in njihova dela. Alenka Bezeljak sedaj uživa na svojem vrtu med hortenzijami in drugimi rožicami, izdeluje razne male in tudi večje okrasne predmete. Povsod pa so zraven čipke: na nakitu, na okraskih in tudi sestavni del njenih slik. Mimogrede: »v prostem času« je predsednica Društva upokojencev Idrija. Anica Makuc, tudi članica Univerze za tretje življenjsko obdobje, uživa v risanju in slikanju: akril, akvarel, pastel, oglje – ni je tehnike, v kateri se ne bi poskusila. Motivi narave, rožice, tihožitja so na njenih slikah. Janez Sodja je zapustil šolski kateder šele pred letom dni. Že prej pa je našel sprostitev v risanju fraktalov, ki jih je Logatčanom pokazal lani, nekaj pa tudi na tej razstavi. Pogosto prime tudi za dleto in druge pripomočke, nakar izpod njegovih rok nastanejo čudovite figurice iz lesa, siporeksa in drugih materialov. Razstavo

Foto: Brane Pevec

je obiskal tudi predsednik društva likovnikov Franc Godina, ki je bil nad videnim zadovoljen, kljub temu, da tokrat organizator ni bilo njegovo društvo, pač pa Društvo upokojenih ravnateljev Notranjske skupaj z OŠ 8. talcev Logatec.

Brane Pevec

NOTRANJSKA V GORENJU.

Zadnjo nedeljo v oktobru se je »Notranjska« z veseljem odzvala vabilu na »Pesem prijateljstva« v Gorenju na Pohorju. Že tretje leto zapored se je zgodilo, da je bilo potovanje na nastop prav na prvi snežni dan po dolgem poletju: pred dvema letoma v Vrbovec, lani na obrtniško revijo v Zagorje, letos na Pohorje. Globoko nad vozišče so se sklanjale s težkim snegom obložene, še vedno olistane veje in pretile preprečiti nadaljevanje poti. A se je le vse dobro izteklo; hvala šoferju in Božjemu varstvu za srečno pot.

Pevke in pevci so si med potjo ogledali železničarski muzej v Zrečah ter se ustavili v Skomarju. Parna lokomotiva je od Poljčan do Zreč po ozkotirni progi sopihala med leti 1921 in 1961. Zdravko Ivačič je v muzejskih prostorih nekdanje železniške postaje o tem vedel povedati marsikaj. V posebni sobi muzeja je pozornost zbudila listina, s katero je zreška občina izkazala pozornost ansamblu Zreški kovači ob »40. obletnici prenehanja delovanja ansambla«. Mnogo kaj zanimivega je v skomarski hiši povedal Mirko Baškovnik. Zgledno urejena stara

hiša s črno kuhinjo – na nosilnem tramu v hiši beremo letnico 1803 - in obnovljena vinska klet pod bogato poslikano cerkvijo

Foto: J. G.

Pogostitev ob svečkah bo še dolgo v spominu »Notranjske« na gostovanje v sneženem Gorenju.

dajeta rojstnemu kraju pesnika Jurija Vodovnika poseben pečat in ga hkrati ohranjata živega in privlačnega. Ljudje so tesno povezani med seboj, vas je živa, omenjena hiša pa je gostoljubni domačin pesniških srečanj. Dan pred našim obiskom je bilo že 112. po vrsti. Lani so na njem gostovali tudi Zeleni oblaki. »Notranjska« je na koncertu v Gorenju gostovala prav zaradi pesmi Jurija Vodovnika, skladbe Eno pesem peti, ki jo je glasbeno obdelal Jakob Jež. Koncert štirih zborov so si nastopajoči vtisnili v poseben spomin. Sredi drugega nastopa je (verjetno) s snegom preobloženo drevo pretrgalo električno napeljavo. Pa je prireditev odtlej tekla v temi, ki so jo nekoliko omilile posamezne lučce in furmanske petrolejke. Prijazni in radodarni prireditelji so nastopajoče po koncertu pogostili z odličnim pohorskim loncem, serviranim ob čajnih svečkah. Tako svečan(v)e večerje še nismo doživeli. Gosto sneženje je terjalo skorajšnje slovo od izjemnih gostiteljev in njihove predsednice Marije Kovačič. Srečno smo se spustili v dolino in se vrnili vsak na svoj dom.

Jago

LOGAŠKI PEVCI V DOMŽALAH

29. SREČANJE PEVSKIH ZBOROV SLOVENSКИH MEST Z USNJARSKO TRADICIJO.

Vsoboto, 22. septembra 2012, smo se pevski zbori slovenskih mest z usnjarsko tradicijo, na povabilo Kulturnega društva Domžale in JSKD RS, Območna izpostava Domžale, v Domžalah udeležili 29. srečanja.

Pevci pevskega zbora Pevskega društva Ivan Cankar Vrhnika, kjer združeno prepevamo pevci Pevskega društva Logatec, smo se v soboto popoldne s posebnim avtobusom peljali v Domžale. Napotili smo se v Halo komunalnega centra, imeli vaje, nato pa se pod vodstvom vodiča sprehodili po delu Domžal. Ogledali smo si Slamnikarski muzej, ki so ga uredili v Godbenem domu, in Menačenkovo domačijo. Slamnikarski muzej s svojo zbirko predstavlja tristoletno zgodovino slamnikarstva na Domžalskem. Zbirka predstavlja slamnike, orodje in zgodbe slamnikarske preteklosti bližnjih krajev, kjer se je slamnikarstvo sredi 19. stoletja dokaj razmahnilo in je okoli 12.000 ljudi izdelalo okoli 800.000 slamnikov na leto. Prodajali so jih na sejmi po Kranjskem in tudi čez mejo. Slamnate kite so našle svoje mesto tudi v domžalskem grbu. Menačenkova domačija je bila zgrajena na

prehodu iz 19. v 20. stoletje kot bivališče in delavnica krojaške družine Ahčin. Arhitekturna zasnova domačije je ob prevladi tipične gorenjske hiše za domžalsko okolje nenavadna. Tip hiše na vogel, kjer se v pregibu pod isto streho stikata bivalni prostor in gospodarsko poslopje. Od leta 2003 je domačija obnovljena in preurejena. Bivalni del hiše je namenjen etnografski zbirki, v gospodarskem delu pa so urejeni razstavni prostori za likovne in muzejske razstave. Podstrešni prostor, ki je v obnovitvenem postopku, bo namenjen stalni postavitvi umetniških del kiparja Franceta Ahčina ter kulturnim dogodkom.

Pred prireditvijo ob 17,00 uri smo se vsi zbori zbrali zunaj na prostoru pred Halo komunalnega centra Domžale in zapeli dve skupni pesmi: Hladna jesen že prihaja in Vse mine (Gustav Ipavec). Povezovalka programa je bila ga. Draga Jeretina Anžin. Po pozdravnem nagovoru podžupanje Občine Domžale Andreje Pogačnik Jarc in mag. Igorja Teršarja, direktorja JSKD, je vsak zbor zapel dve pesmi, in sicer: Ljudske pevke Kulturnega društva Domžale, Mešani pevski zbor Pevskega društva

Ivana Cankarja Vrhnika (pod vodstvom zborovodja Lovra Groma smo zapeli: Albina Kranjca: Ajdov cvet in Andreja Žaklja: Tam, kjer se čuje pesem, ljudska), Pevsko društvo upokojencev Celje, Mešani pevski zbor DU Komenda, Moški pevski zbor Franc Berneker Kulturnega društva Stari trg, Mešani pevski zbor DU Kamnik, Moški pevski zbor Adolf Tavčar, Mešani pevski zbor srebrni glas DU Žiri, Mešani pevski zbor Lom pod Storžičem, Fantovska skupina Pevskega društva »Anton Klančič« Miren /z močnim ploskanjem smo pevci nagradili zbor/ in Sekstet »Ratitovec« Železniki.

Pevke Kulturnega društva Domžale so dobile v enoletno hrambo ključ od lanskoletnega nosilca prireditve - Moškega pevskega zbora »Ivo Štruc« Slovenske Konjice. Po končanem programu je bila pogostitev nastopajočih in prijetno druženje s petjem. Ljudske pevke Kulturnega društva Domžale, posebej njena predsednica Mara Vilar, so bile zadovoljne, da je prireditev uspela kljub »finančni krizi«.

Marinka Petkovšek

ANDREJ ŽIGON OSTAJA V SRCIH LOGATČANOV

OBMOČNO SREČANJE ODRASLIH LITERATOV IN LITERATOV SENIORJEV OBČINE LOGATEC

Vtorek 16. oktobra popoldne je v prostorih Javnega sklada Republike Slovenije za kulturne dejavnosti, Območne izpostave Logatec, na Notranjski 14 najprej potekala literarna delavnica. Prišli so: Branka Novak, Francka Čuk, Ana Balantič, Vladimir Kržišnik in Jože Omerzu - vsi iz literarnega društva Zeleni oblaki ter Frančiška Požru. Prišla je tudi pedagoginja, pesnica, pisateljica in mentorica literarnih delavnic za mlade in odrasle mag. Ana Porenta. Na spletni strani Pesem.si je napisala: »Rada sem tiho in poslušam, še raje pa klepetam in se smejim ... rada imam projekte, ko staknemo skupaj misli, energije, besede, zvoke.« Energije je bilo dovolj, toliko, da so med drugim tudi zbrali dela, ki so jih zvečer predstavili na literarnem večeru.

Saša Musec Čuk je najprej spregovorila nekaj besed z Ano Porenta, ki je pohvalila literature, ki poleg tega, da ustvarjajo svoja dela, ne pozabijo na Andreja Žigona, ki kljub temu, da bo kmalu minilo desetletje od njegove smrti, še vedno živi v srcih Logatčanov. Literati so obudili spomine na srečanja z njim in prebirali njegove pesmi. V prvem delu večera pa so se predstavili vsak s svojim delom.

Foto: Brane Pevec

Na koncu je vsem sodelujočim Tanja Pina Škufca podelila priznanja za sodelovanje na 4. območnem srečanju.

Res, da je bilo obiskovalcev manj, kot bi si tak dogodek zaslužil, smo pa bili tisti, ki smo prišli, nad slišanim navdušeni. Z veseljem smo poslušali tudi mladega kitarista Nejca Pustovrha iz glasbene šole Logatec.

Brane Pevec

PORTRETI IZ JEDILNICE NA PODSTREŠJE

Jedilnica Osnovne šole 8 talcev je bila tokrat še bolj polna otroških obrazov kot običajno. V njej je namreč s podporo logaške občine Javni sklad za kulturno dejavnost pripravil prireditev **Likovna razstava mladih ustvarjalcev občine Logatec ob 60 letnici Logatčana Andreja Žigona**. Navidezna suhoparnost podatkov, da je na razpis prispelo 187 del iz treh logaških osnovnih šol in vrtca ter 50 nagrajenih ali pohvaljenih del, bo za kroniko podobnih dogodkov morda pozabljena, a izrazna moč petdesetih razstavljenih del nam bo še dolgo plemenitila občutje doživetja. Posebej še zato, ker je bila razstava odprta v petek zvečer v že omenjeni jedilnici osnovne šole, od ponedeljka dalje pa je bila razstava predstavljena v prostor Hiše sonca, kjer včasih še sončni žarki nimajo prostora, da bi zažareli vanjo, poleg tega pa je bila razstava tam na ogled le v dopoldanskem času. Za obisk v drugi polovici dneva se je bilo treba obrniti na organizatorja. Resnici na ljubo je treba povedati, a si dopoldne le malokdo ogleda razstavo, tudi če se znajde na Notranjski 14, saj moraš v najvišje nadstropje prav s tem namenom, vemo pa iz izkušenj tovrstnih razstav, da imajo največ slučajnih obiskovalcev. Da bo kdo popoldne hotel prav na razstavo na način, da prosiš organizatorja, naj ti odpre prostor, pa je – mislim vsaj – logaška slovenska posebnost! Logatec resnično potrebuje prostor, kjer bi lahko take in drugač-

Foto: KRAS

Portreti, otroci, mentorji in obiskovalci so napolnili jedilnico.

ne razstave opozarjale nase, ne pa, da so le statistika kulturnih prireditev, obiščejo pa jih ljudje na otvoritvah in potem – le malokdo. Logaški likovniki si tega ne zaslužijo. A zdaj raje k prijetnejšemu. Otroci, od vrtca do 9. razreda logaških osnovnih šol so pokazali, kako in kaj so jih naučili likovni pedagogi. Čim mlajši je ustvarjalec, tem bolj so slike neposredne, barvne poteze so energične in pristnost pride do izraza. Pozneje starejši otroci že primerjajo svoja dela z mojstri ali z že videnim drugod, pojavi se previdnost, nekje tudi strah in energije je videti manj. A tudi slednje je bilo veliko, saj so mentorji in ocenjevalki Tanja-Pina Škufca in Ana Marija Stibilj Šajn izbrali najboljša dela. Spomin na Andreja Žigona je prevladal v tistih otroških

slikah, ki so več ali manj sledile Žigonovemu 'slikarstvu s pesništvom'. Sam je namreč v kolažu, opremljenem s svojo poezijo in domislicami, ustvarjal likovno literarni svet, ki ga Logatčani kar dobro poznamo, saj je mnogim zapustil sliko-pesem v spomin. In celo najmlajši so vedeli, kdo je bil bradati mož, ki so mu posvetili svoje tokratno ustvarjanje. Čestitke mentorjem, oz. likovnim pedagogom, za odlično vodenje ustvarjalnih moči naših najmlajših umetnikov. Večer je večje vodila Saša Musec Čuk, ubrano pa so zapele članice vokalne skupine Anamanka iz Ribnice. Še enkrat: vsi skupaj si zaslužimo boljši prostor za predstavlo svojih snovanj! Občina? Podjetja? Nas slišite?

KRAS

ROCK IN ROVTE

V petek 19. in v soboto 20. oktobra je v Rovtah potekal dvehdnevni glasbeno-zabavni dogodek, imenovan Rock in Rovte. Člani športnega društva Kovk so se odločili organizirati rockovski koncert, ki pa so ga zaradi večjega števila nastopajočih izvedli v dveh večerih. Igrale so znane slovenske rock zasedbe, v petek so tako razvneli 600 zabave željnih obiskovalcev idrijsčani Zabljena Generacija, pred njimi so oder ogrevali Ljubljanačani I.C.E., predstavili pa so se tudi trije lokalni bendi, Phuel in Brezpoint iz Rovt ter Breja Hruška iz Žirov. Vrhunec prireditve je bil v soboto, ko se je proti vsem pričakovanjem zbralo okoli 1200 razpoloženih in dobre rock glasbe željnih mladih, pa tudi starejših obiskovalcev. Skupini MI2 in Zmelkoow sta poskrbeli za resnično vrhunsko koncertno vzdušje, ki sta ga dopolnili še domači zasedbi Prelude in Kyru. Prireditev je minila brez izgredov, za kar so zgledno poskrbeli redarji družbe Varnost Maribor. Posebna zahvala organizatorja gre Občini Logatec oz. županu gospodu Bertu Menardu in Krajevni skupnosti Rovte, ter seveda vsem sponzorjem, za nesebično pomoč pri izvedbi tako zahtevne prireditve.

Robi Kramperšek

Foto: Robi Kramperšek

KNJIGE PO IZBORU BIBLIOTEKARJA

TUJE LEPOSLOVJE

MICHAL VIEWEGH: BIOSOPROGA, ZALOŽBA SANJE

Češki pisatelj Michal Viewegh, ki vsako leto izda eno knjigo, je v Sloveniji zelo priljubljen in prevodi njegovih del se v zadnjih letih kar vrstijo. Njegovo pisanje je običajno lahkotnejše narave, v središču avtorjevega zanimanja pa so predvsem ženske, njihova čustva in žensko-moški odnosi. Tudi najnovejši roman Biosoproga je predvsem kratkočasno, sproščujoče, a tudi z rahlim cinizmom začinjeno branje o odnosu med možem in ženo, v katerem se bo prepoznal marsikateri zakonski par. Osrednja lika romana sta uspešen, precej samovšečni pisatelj Mojmir in njegova žena Hedvika, nekdanja knjižničarka in sprva povsem povprečna ženska, ki pa jo z leti (tudi zaradi vpliva doule v

porodnišnici) začne zanašati na alternativna pota aktivistične države, emancipacije in angažiranosti. V ospredju njenega zanimanja (na njegovo ogorčenje) ni več mož, pač pa vse drugo, otroci (no ja, to je zanj še sprejemljivo), dom, vrt, tečaj masaže, celostni bio način življenja, dobrodelnost ... Mojmirjevo življenje se tako drastično spremeni – v zanj ne preveč ugodno stanje in spoznanje, da ženska pač ne moreš razumeti. Viewegh se lahkotno, šaljivo, a pomenljivo pozabava s klišeji o moških in ženskah ter odnosih med njimi, pri tem pa ne pozabi tudi na ironično ponorčevanje iz sodobnega, modernega bio načina življenja. Kratkočasno branje.

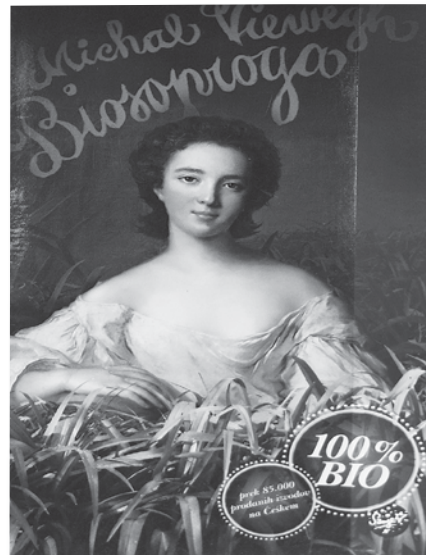

Foto: Maja Gregorič

SLOVENSKO LEPOSLOVJE

ČRT KANONI: MOJ OČE, PSIHIATER KANONI

Biografijo o svojem očetu, dr. Janezu Kanoniju, pionirju slovenske psihiatrije, hkrati pa tudi oris tedanjega zgodovinskega dogajanja, zgodovino slovenske psihiatrije in psihiatričnih ustanov ter paleto močnih osebnosti, je doživeto in v leposlovni maniri napisal njegov sin Črt Kanoni. Janez Kanoni je bil človek mnogih talentov in sposobnosti. Bil je ekstremni smučar, zaljubljenec v gore, glasbenik, filozof, vrhunski specialist nevropsihiatrije ... človek torej, ki je živel polno, bogato in intenzivno življenje. Njegovo življenjsko pot sin z občutljivo tenkočutnostjo, spoštovanjem, ljubeznijo, a obenem objektivno distanco popisuje vse od začetka, od formativnih otroških let do odrasčajočega, adrenalina in želje po

znanju polnega mladeniča, ki veliko razmišlja, se intenzivno ukvarja s filozofskimi vprašanji in se resno izobražuje, pa osebne, družinske intimne zgodbe in trmastega boja s težko boleznijo – do psihiatrove (očetove prehitre) smrti. Knjiga je bogato, čustveno intenzivno in nazorno – tudi širše zgodovinsko zasnovana (dovolj poglobljeno se dotika sočasne, vzporedne tematike o slovenskem narodu in družbi, zgodovini zdravstva in razvoju slovenske medicine, s poudarkom na psihiatriji, orisu znamenitih osebnosti tedanjega časa in seveda predvsem osebne zgodovine družine Kanoni. Črt Kanoni se je svojemu očetu s to knjigo dostojanstveno in hvaležno poklonil.

Foto: Maja Gregorič

STROKA

JESENSKA BARVITOST: NAJLEPŠE IDEJE ZA VSO DRUŽINO, TZS

Jeseni si narava privoščila razkošno in bogato pisano paleto najrazličnejših elementov, ki so izvrsten vir navdiha za ustvarjalno in kratkočasno druženje ob vse daljših večerih, ki znajo biti precej razvlečeni in pusti. Prav zato bo knjiga, polna zabavnih, domiselnih idej, namigov, navodil, predlogov kreativne-

ga izdelovanja domiselnih okrasov, figur, raznih bolj ali manj uporabnih izdelkov, daril, sladkih dobrot, ki v dom vnašajo toplino in veselje, še kako pripravna in dobrodošla. Najboljše in najlepše pri tem je, da lahko ves material, ki ga potrebujemo, sami nabereмо (čisto zastonj) na prijetnem

sprehodu v naravo in nato doma damo duška svoji domišljiji. Preprosto čisti užitek ob druženju v skupinskem družinskem ali prijateljskem ustvarjalnem zanosu. V spodbudo!

Maja Gregorič

LOGAŠKI SVETNIKI POTRDILI ENERGETSKO INVESTICIJO

POTRJEN DOKUMENT ENERGETSKE SANACIJE STAVB OŠ 8. TALCEV IN CENTRALNE ENOTE VRTCA KURIRČEK.

S klic izredne seje je bil tokrat nujen, je pojasnil župan Berto Menard, saj je Ministrstvo za infrastrukturo in prostor razpis za stoodstotno sofinanciranje javnih stavb v lasti lokalnih skupnosti objavilo šele 21. septembra, časa za pripravo projekta je izjemno malo. Javne zgradbe so z vidika občinske uprave najpomembnejši segment med vsemi porabniki energije na območju lokalne skupnosti, saj se prihranki energije odražajo neposredno v občinskem proračunu. Poraba energije v omenjenih stavbah pa je glede na izračune iz Lokalnega energetskega koncepta (LEK) previsoka. Čeprav je teh stavb v občini veliko, so se – tako župan – po ogledu odločili za omenjeni, v katerih bodo med drugim zamenjali dotrajano stavbno pohištvo, izolirali fasado, zamenjali kotlovnico in prenovili prezračevalne sisteme. Energetska sanacija bo omogočila tri glavne pozitivne učinke, in sicer prihranke pri stroških ogrevanja, zmanjšanje onesnaževanja okolja ter izpustov toplogrednih plinov in izboljšanje pogojev za bivanje in delo v objektih. Dela bodo predvidoma potekala še v letih 2013 in 2014. K razpisu je občina Logatec

povabila podjetje Tempus Babnik, d.o.o., iz Ljubljane. Po besedah poročevalke, Marije Babnik, direktorice omenjenega podjetja, je predvidena vrednost projekta 1,727 milijona evrov, pri čemer upravičeni stroški, za katere razpis predvideva 100-odstotno financiranje, znašajo 1,1 milijona evrov. Preostanek bo financirala občina. Svetniki so se z investicijo načeloma strinjali, skeptični pa so bili do njene vrednosti. Boris Hodnik, LDS, ki sicer, tako kot drugi svetniki, projekt podpira, je opozoril, da je znesek previsok, ker je težko preverljiv. Boris Čičmirko, Koliševka, je izrazil tudi pomislek na način ogrevanja, namreč s plinom, češ da bi bili v skladu z LEK primernejši obnovljivi viri, predvsem lesna biomasa, ki je na Notranjskem obilo. Opozoril je tudi, da mora biti kotlovnica za plin nad in ne pod zemljo, kot je zdaj. Vprašal je tudi, zakaj ni upoštevana možnost skupne kotlovnice za pet objektov na tem območju – poleg šole, vrtca in telovadnice še zdravstveni dom in glasbena šola. Babnikova je na pomisleke o previsoki ceni odgovorila, da je vselej bolj modro postaviti višjo ceno, ki jo je pozneje lažje nižati, medtem ko je prenizko

ceno višati veliko težje, in pojasnila, da gre samo za ocenjeno vrednost, listino, ki služi za uvrstitev projekta med občinske načrte, točnejše zneske pa bo prinesel predračun. Tudi Miran Obreza, Zares, je spomnil, da LEK predvideva povečanje rabe obnovljivih virov energije in opozoril na morebitne težave pri dobavi plina v prihodnosti. Med drugim je predlagal primerjavo s sorodnimi investicijami. Župan pa je spomnil, da je v logaški občini vselej problem, ker nimajo projektov na zalogi, saj bi se s tem izognili hitenju ob razpisih. Kotlovnica na biomaso je po njegovem prepričanju v tem trenutku problematična, ker je treba s projektom hiteti. V načrtu je nova kurilnica na lesno biomaso na območju nekdanjega Klia. Svetniki so dokument identifikacije investicijskega projekta za investicijo Energetska sanacija stavb Osnovne šole 8 talcev in Vrtca Kurirček – Centralne enote soglasno podprli, župana Menarda pa so pooblastili, da potrjuje morebitne spremembe in dopolnitve obravnavanega dokumenta, ki bi bile potrebne za oddajo vloge na javni razpis

Blanka Markovič Kocen

Foto: Nicolas Sautet

Foto: Nicolas Sautet

Z energetske investicije bosta šola in vrtce privarčevala. Zadovoljni bodo tudi otroci.

S 16. SEJE OBČINSKEGA SVETA

SVETNIKI SO SPREJELI ODLOK O JAVNEM ZAVODU. GLASNO JE BILO TUDI OB SPREJEMANJU REBALANSA PRORAČUNA ZA LETO 2012.

Splošno

Svetniki so se tokrat sestali v četrtek 15. 11. 2012, ko je bila sklicana 16. Seja občinskega sveta Občine Logatec. Od 21 jih je bilo prisotnih 19. Zapisnika obeh predhodnih sej sta bila soglasno potrjena. Boris Čičmirko, Koliševka, je predlagal umik javnega zavoda z dnevnega reda ter prosil, da se z njegovo ustanovitvijo počaka. Predlog g. Čičmirka ni bil izglasovan. Župan je podal tudi predlog umika Seznanitve s Pritožbo na Odlok o občinskem prostorskem načrtu občine Logatec z dnevnega reda. Poleg tega je predlagal, da se dnevni red dopolni s predlogom predinvesticijske zasnove projekta za rekreacijski bazen Logatec in obravnavo predloga dokumenta identifikacijskega projekta razširitve večnamenske ploščadi pri Osnovni šoli Tabor. Predlagane spremembe dnevnega reda so bile sprejete.

Vprašanja in pobude svetnikov

Boris Čičmirko, Koliševka, je imel dve vprašanji. V prilogi Moj dom, je bilo zapisano, da stanovanjska zadruga Ekogradvest v Logatcu že prodaja stanovanja. Župana je zato vprašal, kolikšen je bil znesek, ki ga je družba vplačala za komunalni prispevek, in kdaj ga je plačala. Če ni bil plačan, je g. Čičmirko zanimalo, zakaj ne, ter prosil župana in vse nadzorne organe, da speljejo ugotovitvene postopke glede neplačila. G. župana je tudi prosil, da obrazloži dela na Notranjski cesti v zvezi z izdelavo novega pločnika in opornega zidu. Pojasni naj se, kdo to dela, na čigavi zemlji, da govorice potihnejo. Poleg tega je izrazil upanje, da se na tem delu Notranjske ceste poskrbi za do sedaj zelo slabo urejeno javno razsvetljava. Župan je odgovoril, da je bil oporni zid v zelo slabem stanju, sanacija je bila predvidena že v lanskem letu. Lastnik zemljišča je občini svoje zemljišče odstopil, da se bo lahko razširil pločnik, ki bo tudi podaljšan do konca pošte oz. do zgradbe, kjer se prodaja zelenjava. Franc Rudolf, SLS, je povedal, da se leto 2012 zelo hitro izteka, prav tako 2 leti sedanjega mandata. Strinjal se je, da je država sama v gospodarski in politični krizi, vendar obenem izrazil mnenje, da bi bila lahko realizacija projektov lahko

veliko boljša. V SLS so zelo razočarani nad izvajanjem lokalne politike; v zvezi s tem ga je zanimalo, ali je res, da občina Logatec in Komunalno podjetje nista zagotovila nadaljnega delovanja deponije na Ostrem Vrh do konca leta 2015. Za to bi bilo sicer treba v deponijo minimalno investirati. Zanimalo jih je tudi, po kakšni ceni se odlagajo komunalni odpadki drugih občin, koliko tega gre v proračun občine Logatec, govori se namreč, da je logaška deponija najcenejša in najugodnejša. Kam gre ostanek komunalnih odpadkov po koncu leta 2012, ko bo prepovedano odlagati odpadke na deponijo, ter koliko bo to stalo? Župan je povedal, da je glede te problematike zaskrbljen, saj je nastala v času vladanja SLS v prejšnjem mandatu, bil je tudi na razgovoru na Računskem sodišču, problem je nastal, ker se je za časa prejšnjega mandata SLS posegalo v prostor brez okoljevarstvenega soglasja in dovoljenja upravne enote Logatec. Poudaril pa je, da se bodo odpadki lahko odlagali do konca leta 2015, vendar pa je treba poskrbeti, da bo obstoječa deponija imela, kar potrebuje: od rezalnikov papirja do čistilnih naprav, merjenja in spremljanja stanja. Na zagovor na Računsko sodišče so vabljeni tudi predstavniki državnih organov, saj je to s prenosom na lokalne skupnosti prenesla država. Od projekta CERO NIK je država odstopila, saj je bilo ugotovljeno, da se bodo po letu 2020 količina odpadkov zmanjšala. Še vedno ostaja odprto vprašanje takšnega objekta v Novi Gorici, Ljubljana pa je že dobila zeleno luč. Marjan Gregorič, SD, je prenesel pobudo občana v Logatcu, da bi se za potrebe usposabljanja govora otrok v Logatcu v ZD Logatec zagotovil logoped. Bibijana Mihevc, SLS, je imela vprašanje v zvezi z izdajo Logaških novic in oblikovanjem ekipe, ki skrbi zanje. Povedala je, da časopis vsakokrat z zanimanjem prebere. Zanimalo jo je, ali je tudi grafični koncept, pri katerem je navedena oseba, ki to izvaja, bil zajet v javno naročilo za leto 2011, ali gre za samostojno pogodbo. Če da, jo je zanimalo, kdo to pogodbo sklene, na osnovi katerih referenc, javnega poziva. Nekateri občani so jo opozorili, da gre tu za povezavo, ki jo javnost dojema

kot nasprotje interesov, saj je urednica v sorodstveni povezavi z izdelovalcem grafičnega koncepta. Zanimalo jo je, kako se bo to odvijalo naprej. Poudarila je, da ne govori o koruptivnih dejanjih, vendar o tem, kako javnost dojema konflikt interesov. Zato je predlagala, da se v prihodnje oblikuje takšna ekipa, ki bo to zagotavljala. Zanimalo jo je tudi, kako se honorirajo vsi prispevki, tako pisni in fotografski, in kje je meja med tem, kaj se honorira in kaj ne. Župan ji je obljubil pisni odgovor, čeprav je dodal, da pozna odgovor.

Sprejemanje predpisov

Svetniki so v nadaljevanju obravnavali kar nekaj predpisov. V drugi obravnavi je bil Predlog Odloka o ustanovitvi javnega zavoda za kulturo, šport, turizem in mladino Logatec. Poročevalec Andrej Vrhunc se je osredotočil na podana stališča, vprašanja in pobude glede besedila predloga odloka. Nekatera so bila podana v zvezi s samim besedilom, večina pa delovanjem zavoda po ustanovitvi. Kar nekaj pobud je bilo na mestu in so se upoštevale. Posreden odgovor je zapisan tudi v gradivu. Tako se spreminja naziv samega zavoda, doda se beseda javni, spremeni se tudi besedilo desete alineje 13. člena. Subsidiarna odgovornost občine je navedena v 4. členu. Preverjena je bila smiselnost takojšnjega prenosa vseh nalog na zavod, da se ne ogrozi njihovo financiranje. Tudi to je bilo upoštevano in se bodo omenjene dejavnosti prenašale, ko bo nastala potreba za to, npr. vodenje postopkov javnih razpisov. Zaposlovanje treh oseb se spremeni v stopno zaposlovanje. Najprej se tako zagotovi vršilca dolžnosti direktorja. Pogoji za stopno izobrazbo direktorja zavoda v Odloku niso navedeni, ker jih določa že podzakonski akt na nivoju države, tj. VII. stopnja izobrazbe za direktorja. Glede na trenutno predviden prenos dejavnosti na zavod bo vloga uradnikov, ki so zaposleni na Občini, ostala bolj ali manj nespremenjena, ker bo zavod najprej vzpostavil delovanje, nato zagotavljal pridobivanje sredstev. Ladislava Furlan, SDS, je v imenu koalicijskih strank podala predlog amandmaja, in sicer, da je sedež zavoda v Logatcu, Tržaška 50 a. Franc Rudolf, SLS, je

apeliral, naj se dobro razmisli o smiselnosti ustanovitve. Napovedal je, da bo SLS glasovala proti. Miran Obreza – Zares, Nova Politika, je svetoval razmislek ob ustanovitvi zavoda in napovedal glas proti. Eva Černigoj, SMS-Stranka mladih-Zeleni Evrope, je prav tako napovedala glas proti, saj je ustanovitev zavod posmeh tako Zakonu o uravnoteženju javnih financ, ki želi zmanjševati zaposlenost v javnem sektorju, kot obstoječim društvom in zvezam društev. Ladislava Furlan, SDS, je pojasnila, da ustanovitvena sredstva za zavod niso zajeta v rebalansu. Župan je podal obrazložitev, da je bilo v zadnjem času politike veliko gnojnice prav s strani tistih, ki jim prihodnji zavod želi pomagati. Izrazil je razočaranje, da občino kritizirajo mladi, ki služijo prav na račun občinskega proračuna, in izrazil nestrinjanje s tovrstno prakso. Povedal je, da je bila odločitev za zavod sprejeta zato, ker ima občina kar nekaj projektov, povezanih s Hrušico, Napoleonovim drevoredom, Rupnikovo linijo, vojaškim muzejem. Želja je te projekte povezati in v Logatec pripeljati ljudi. Poudaril je, da delajo v dobrobit občanov. Odlok je bil skupaj z amandmajem sprejet. Svetniki so v nadaljevanju drugič obravnavali Predlog Odloka o javni razsvetljavi v občini Logatec. Ga. Mateja Čuk, ki je Odlok predstavila, je povedala, da je bila pripomba s prejšnje seje upoštevana. Odlok je bil sprejet soglasno. Svetniki so sprejeli tudi Predlog Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o pokopališki in pogrebni dejavnosti ter urejanju pokopališč na območju občine Logatec, ki ga je predstavil Andrej Vrhunc. Ta je glede predloga g. Mirana Obreze s prejšnje seje povedal, da se je upošteval. Ob predstavitvi Odloka o spremembi Odloka o proračunu Občine Logatec za leto 2012 – rebalans, ki se je obravnaval po posebnem postopku, se je razprava razživila. Ga. Mojca Igličar je povedala, da je rebalans v letošnjem letu potreben predvsem zaradi novega zakona o uravnoteženju javnih financ, izpada nekaterih EU sredstev, odločitve, da se izplača celoten dolg občine in neizvedenih investicij, ki se bodo vršile v prihodnjem letu. Zmanjšujejo se kapitalski prihodki, načrtovana prodaja nekaterih nepremičnin ni bila izvršena. Nedavčni prihodki v skupni vrednosti se povečujejo za 458.000 evrov. V glavnem zaradi najemnin poslovnih prostorov in komunalnih prispevkov, ker je bilo izterjanih kar nekaj v preteklosti neplačanih. Davčni prihodki se povečujejo

za 42.680 evrov. Dohodnina se zmanjšuje, nekaj več je bilo davkov na premoženje stavb s strani fizičnih oseb ter nadomestil za uporabo stavbnega zemljišča s strani fizičnih oseb, 38.000 evrov. Na nekaterih postavkah se sredstva, ki so bila predvidena za porabo, zmanjšujejo. Za nekatere investicijske odhodke se sredstva kljub vsemu povečujejo, na primer za asfaltacijo ceste na Tratah (Kurja vas), kjer so projekti pripravljeni in se bodo dela začela, če bo vreme ugodno. Predvideno je torej, da se nekaj sredstev za ta namen porabi že letos. Prav tako se je začela izgradnja kanalizacije v Gornjem Logatcu, zahodni del, dodatno se je vključila Režiška cesta, sredstva so povečana za 40.000 evrov. Na projektu Oskrba s pitno vodo na porečju Ljubljani-ce so se sredstva dodala za projekte za 35.000 evrov, gre za dodano projekcijo za Petkovec. Pri izgradnji otroških igrišč se sredstva povečujejo za 15.000 evrov, in sicer za igrišče Tičnica, pred Narodnim domom, kjer je šlo za obnovo, za Miklavžev vrtec se bo plačalo še igralo. Za ureditev dodatnih oddelkov oz. prostorov v Glasbeni šoli se sredstva povečujejo za 12.000 evrov. Tu gre za nadaljevanje projekta, ki se je začel v preteklih letih. Radi bi uredili dvorano (akustiko) in stole. Dodaja se tudi 10.000 evrov za cesto v obrtni coni. Uredila se je tud Lokev, za to je bila dodana nova proračunska postavka v vrednosti 20.000 evrov. Najeta je bila tudi odvetniška družba za zastopanje pri revizijskih postopkih v okviru projekta Čista Ljubljana. Dodanih je 5000 evrov za ustanovitev javnega zavoda. Za investicijske transfere, npr. sofinanciranje malih čistilnih naprav, se sredstva za 35.000 evrov zmanjšujejo, saj za to ni bilo zanimanja. Pri tekočih transferih se sredstva povečujejo za subvencijo Komunalnemu podjetju iz naslova cen komunalnih storitev za 50.000 evrov. Povečana je bila postavka za prevoze otrok. Zmanjšujejo se sredstva za oskrbo otrok v vrtcih iz drugih občin. Večinoma so otroci svoj prostor dobili v logaških vrtcih, nekaj gre pa tudi na račun zmanjšanja cene vrtecev. Nekaj bo porabljenih sredstev za obnovo občinskih stanovanj, ker Občina ne vplačuje v sklade za obnovo, zato mora občina celoten znesek plačati v enotnem znesku. Povečujejo se tudi sredstva za vzdrževanje lokalnih cest. Občina Logatec ima dva kredita, in sicer za prizidek Zdravstvenega doma, izgradnjo Upravnega centra in nakup zemljišč za CERO NIK. Odločitev je bila sprejeta, da občina oba kredita zaradi

dobrih likvidnostnih možnosti odplača. S tem pa bi občina tudi imela večje možnosti zadolževanja oz. pridobivanja sredstev v prihodnje. Franc Rudolf, SLS, je menil, da je sprejemanje rebalansa v novembru neresno. Opozoril je predvsem na nerealizirane projekte. Ladislava Furlan, SDS, je izjave g. Rudolfa komentirala kot neresnične. Poudarila je, da je dokumentacija za projekt Čista Ljubljana bila pripravljena v času vodenja občine s strani SLS. Če je dokumentacija bila slaba in jo je bilo treba popravljati, je torej krivda SLS. Boris Hodnik, LDS je napovedal, da se bo glasovanja o rebalansu vzdržal. Enako tudi Miran Obreza, Zares-Nova Politika. Župan je obrazložil, da se velikokrat počuti kot kakšen higienik; od prejšnjega obdobja je ostalo kar nekaj slabih ali skritih stvari, ki jih uspešno rešujejo. Prednostni so projekti, povezani z evropskimi sredstvi. Za nedokončanje projektov pa odgovornost ali krivda ni vedno na občini; pri ureditvi križišča pri Kramarju tako izvajalec ni mogel dati bančne garancije, za projekt v Hotedrški občina na razpisu ni bila izbrana, saj ni v Triglavskem narodnem parku. Najprej je treba sanirati zastarane projekte, čeprav bi si tudi sam želel več bleščečih. Rebalans je bil sprejet. Občinski svetniki so za zaključek obravnavali in potrdili še Predlog Odloka o načinu izvajanja gospodarske javne službe vzdrževanja javnih občinskih cest v občini Logatec, Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o občinskem prostorskem načrtu občine Logatec, Predlog občinskega programa varnosti občine Logatec in Predlog pravilnika o sofinanciranju kulturnih programov in projektov v občini Logatec. Nanj je imel Zoran Mojšker, SDS, pripombo, da bi bilo treba Komisijo, ki presoja oz. ocenjuje, kateri projekti bodo sofinancirani, nadomestiti z Odborom za družbene dejavnosti. Kulturniki, ki so v Komisiji, namreč po njegovem mnenju ne morejo sami izbirati, kdo bo sredstva prejel, saj zakon zapoveduje, da o tem odloča župan. Predlagal je, da Komisija sama ne sprejema meril za ocenjevanje in vrednotenje programov in projektov. Po njegovem mnenju bi občinski svet tu moral imeti več pooblastil pri sprejemanju prioritet na področju kulturnih dejavnosti. Miran Obreza, Zares, pa je prosil, da se v Pravilnik vnese, da morajo vlagatelji na sredstva imeti sedež v občini.

mag. Neža Sautet

O ZAVODU MALO DRUGAČE

OB USTANAVLJANJU JE ZAVOD NALETEL NA MNOGE KRITIKE. SKRBJ, DA NE BO VEČ NA VOLJO SREDSTEV ZA KULTURO, ŠPORT IN TURIZEM, JE ODVEČ.

O kritikah ob ustanovitvi

Del strokovne in splošne javnosti je v času pred drugo obravnavo Odloka o ustanovitvi javnega zavoda občine Logatec za kulturo, šport, turizem in mladino močno nasprotoval. Nasprotovanje dela javnosti ustanovitvi zavoda za kulturo, šport, turizem in mladino v Logatcu pa je po mnenju župana Berta Menarda neupravičeno. Društva bi lahko dobila še več denarja. »V času, ko država na vseh projektih krči svoja sredstva, denarja za dejavnosti, kot so šport, kultura in povezovanje ljudi, pa je na evropskih razpisih veliko, je ustanovitev zavoda še toliko bolj pomembna,« župan odgovarja na očitke, da gre za nepremišljeno, potratno in nepotrebno dejanje logaške občine. »Žal mi je, da ta zavod ni bil že prej ustanovljen,« pravi župan, ki bojazen, da bodo zaradi zavoda pri sredstvih prikrajšana društva, označuje kot nepotrebno. »Za društva bodo na voljo enaka sredstva kot doslej, če bomo zavod uspešno vzpostavili, pa jih bo še več,« poudarja.

Pomisliki v javnosti

Ob seznanjanju javnosti z namenom ustanovitve zavoda so se v zainteresirani javnosti takoj pojavili tudi pomisleki, da gre za podvajanje dejavnosti, češ da naloge, ki naj bi jih opravljal zavod, že izvajajo JSKD, društva in zaposleni v določenih oddelkih občinske uprave, pojavila pa so se tudi ugibanja o domnevnih kandidatih za direktorja zavoda. Opaziti je bilo mogoče tudi skrb za to, da tisti, ki so sedaj zaposleni na občini, ne bi v prihodnje imeli več dela. Poleg navedenega se je omenjalo, da naj bi bil zavod le krinka za nove zaposlitve, da naj bi bila za direktorja zavoda navedena le srednješolska izobrazba, da mora biti zavod star dve leti, da se na evropske razpise sploh lahko prijavlja. Odloku oziroma ustanoviteljici Občini Logatec je bilo očitano, da se zavod ustanavlja brez poslovnega načrta ali programa – tri predvidene zaposlitve naj prav zato menda ne bi bile upravičene. Zavod pa naj bi občino stal 90 tisoč evrov letno.

Bistvo je očem nevidno

V Odloku o ustanovitvi je zapisano, da

je ključni namen pridobivanje sredstev na evropskih in nacionalnih razpisih, namenjenih zgolj nevladnim organizacijam; prav zato se na tovrstne razpise Občina ne more prijaviti. V naši občini je – vsaj na področju kulture športa in turizma – kar precej delujočih društev in posameznikov. Za področja, iz katerih izvirajo tudi sredstva za javne razpise in pozive na področju turizma, kulture in mladine, je Občina Logatec v obdobju 2008-2012 imela rezerviranih 7.096.166,31 evrov. V to so zajete postavke: knjižničarstvo in založništvo, umetniški programi, ljubiteljska kultura, drugi programi v kulturi, izvedba protokolarnih dogodkov, mediji in avdiovizualna kultura, ohranjanje kulturne dediščine, Promocija Slovenije, razvoj turizma in gostinstva - promocijske prireditve in naloge, promocija občine, spodbujanje razvoja turizma in gostinstva, šport in prostočasne aktivnosti (programi športa, programi za mladino) in izvajanje programov socialnega varstva. Iz teh področij izhajajo tudi sredstva za sofinanciranje več razpisnih področij: kulture, kulturne dediščine, turizma, športa, mladinskih in humanitarnih organizacij. Za slednje je bilo v obdobju 2008-2012 skupaj rezerviranih 1.651.449,00 evrov sredstev. V letu 2008 je največ sredstev iz tega naslova prejel tekaški smučarski klub Valkarton Logatec (tako tudi v letu 2012), najmanj pa Športna unija Logatec. Z Občine Logatec smo v uredništvo prejeli podatek, koliko sredstev je bilo v okviru razpisov dodeljenih posameznim društvom in drugim subjektom. Tako je bilo v 2008 dodeljenih 280.110 evrov, v letu 2010 370.154 evrov, v letu 2012 pa je količina sredstev znašala 1.651.449 evrov. Na občini pa so mi tudi povedali, da vsa dodeljena sredstva niso porabljena. Razlogov za slabo porabo ne poznam, je pa verjetno res, da je pri pripravi projektov in ocene finančnih sredstev, potrebnih za izvedbo, treba imeti veliko znanja in izkušenj. Na Občini so mi velikokrat potožili, da zanimanje za razpisana sredstva, vsaj na področju kulture in turizma, ni veliko. Zato tudi ni jasno, zakaj se je razvilo takšno toženje nad »pogačo«, ki naj bi jo »pojedel« Zavod. Z Občine so mi tudi

zapisali, da je med leti 2008-2012 Zveza kulturnih društev prejela skupaj 4.919,95 evrov sredstev, kar proporcionalno pomeni 983 evrov na leto. Glede na skupaj rezerviranih oz. dodeljenih 7.096.166,31 evrov sredstev predstavljajo ta sredstva zanemarljiv delež: 0,069 odstotka. Športna zveza Logatec je na primer v istem obdobju (v bistvu le v letu 2012) prejela 949,53 evrov zaradi novega Pravilnika o sofinanciranju športnih dejavnosti v Občini Logatec, ko so imeli možnost posebej kandidirati za razpisana sredstva. Menda – tako so mi zapisali z Občine – bi se na sredstva lahko prijavljali prej, pa se niso. Občina Logatec je v omenjenem obdobju deloma sofinancirala tudi javni sklad RS za kulturne dejavnosti; tako je vsako leto pokrila del stroškov strokovnega sodelavca JSKD v višini 12.384,00 evrov (razen v letu 2008, ko je pokrila ta del v višini 12.000,00 evrov), financirala pa je tudi program JSKD od najmanj 10.000 evrov v letu 2010 do 15.924,00 v 2009. Za del stroškov strokovnega sodelavca JSKD je bilo v obdobju 2008-2012 rezerviranih 61.536,00 evrov, za program pa 65.354,00 evrov. A da ne bo pomote; gre za sklad na državni ravni, njegova ustanoviteljica je Republika Slovenija. Skladno z Zakonom o ustanovitvi Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti (sprejet je bil marca 2010) je njegova ključna naloga spodbujanje razvoja na področju ljubiteljskih kulturnih dejavnosti ter izvajanje nacionalnega kulturnega programa kot temeljnega strateškega dokumenta strateške kulturne politike na področju ljubiteljske kulture. Sklad ima lahko tudi območne izpostave. Skladno z zakonom se sklad financira iz sredstev proračuna RS, iz proračunov lokalnih samoupravnih skupnosti, iz sredstev Evropske unije, iz lastnih prihodkov, kakršni so vstopnine, prijavnine, kotizacije, prodaja publikacij ipd., iz donacij in sponzoriranja in iz drugi virov. Če sredstva prispeva lokalna skupnost, se za ta namen podpiše pogodba, v kateri so določene aktivnosti, ki jih lokalna skupnost financira; med njimi je mogoče tudi pokrivanje stroškov zaposlenih. Zato je glede na sredstva, dodeljena do sedaj, mogoče bolje razumeti strah pred njihovo

izgubo. Podatka, koliko sredstev je za projekte območne izpostava Logatec do sedaj prišlo (če sploh) iz Evropske unije, v uredništvu žal nimamo. – Pričakovati je, da bi pridobivanju evropskih sredstev (tisti, ki to počnejo) nasprotovali, če bi bili pri tem zelo ali vsaj – dobri. Zato smo se odločili pogledati letna poročila za leti 2010 in 2011, ki so javno dostopna na spletnih straneh Agencije RS za javnopravne evidence in storitve. Iz poročil določenih subjektov je mogoče videti precej borno stanje na prihodkih; v letu 2011 eden od subjektov prikazuje 0 evrov, v 2010 pa 300 evrov prihodkov od dejavnosti (v 2010 je ta znesek enak znesku prejetih članarin). Drugi subjekt pa v letu 2011 prikazuje 474 evrov prihodkov, v 2010 pa 1.298 evrov prihodkov. Sklepati je torej mogoče, da niti eden niti drugi nista ne vem kako bogata na račun občinskega ali evropskega denarja. Kritike oziroma tožbe glede odžiranja »pogače« so torej povsem neutemeljene, saj omenjene subjekte pogača očitno niti ne zanima preveč. Kaj pa jih zanima?

Zaposlitve?

Na 16. seji občinskega sveta je bilo povedano, da bo predvideni direktor zavoda docent profesor doktor (imena niso omenili). Glede na pisanje v nacionalnih časopisih, vsaj kolikor vem, takšnega naziva nima nihče od naštetih. Še manj je torej res, da naj bi direktor imel le srednješolsko izobrazbo. Šlo je torej za zlorabo imen dotičnih oseb. – Odgovornosti za tovrstne insinuacije seveda v današnji Republiki Sloveniji ne prevzema nihče. Občinsko upravo sem povprašala, koliko ljudi na občinski upravi pokriva področje športa, turizma in kulture. Odgovorili so mi, da je na občinski upravi oddelek za družbene dejavnosti, ki ga vodi mag. Nevenka Malavašič (v času njene poročniške odsotnosti pa mag. Jože Sečnik, direktor Občinske uprave). Poleg vodje se z omenjenimi področji ukvarjata, poleg drugih del in nalog, še dve osebi: z razpisnim področjem športa in mladinskih organizacij ena oseba, tj. g. Damjan Barut, druga oseba, ga. Renata Gutnik, pa poleg drugih del in nalog vodi razpisno področje kulture, kulturne dediščine, turističnih projektov in v letu 2012 tudi razpisno področje humanitarnih organizacij. Iz odgovora je mogoče razbrati, da so na občini z omenjenimi področji precej zaposleni. Dodatna pomoč (v obliki pridobivanja

dodatnih sredstev, iskanja in izvedbe dobrih projektov jim torej ne bo v škodo). Za takšen sklep zadostuje sprehod po občini ali obrat glave za nekaj stopinj; na področju turizma v občini na primer ni zaznati pretiranega obiska, da o projektih ne govorimo (čeprav se v zadnjem času – zdi se – zadeva izboljšuje). Prav v času, ko smo raziskovali za ta prispevek, smo prejeli spletni časopis E-podeželje, namenjen predvsem obveščanju o projektih LEADER oz. razvoja podeželja na splošno. V njem je obvestilo, da je Regionalna razvojna agencija Notranjsko-Kraške regije »Zeleni Kras« (mimogrede: ena od njenih ustanoviteljic je tudi Občina Logatec, zato imamo Zeleni Kras na naslovnici Logaških novic in na spletni strani Občine) izdala katalog regijskih izdelkov, namenjenih promociji občin v regiji; med vsemi naštetimi ni mogoče zaslediti niti enega iz Občine Logatec (čeprav jih imamo nešteto). Pomoč je očitno še kako potrebna. Izkušnje kažejo, da imajo koristi od tovrstnih institucij vedno tiste občine, kjer je sedež teh institucij (mimogrede: RRA-ji že pripravljajo t. i. regionalne razvojne programe, ki bodo podlaga za regionalne prioritete v prihodnji finančni perspektivi 2014-2020). Zavod v Logatcu torej – še zlasti če bo imel širino sodelovanja (v kar ne dvomim), bi tako lahko prinesel marsikaj dobrega.

Ambiciozni načrti na področju mladih

Župan ob tem poudarja, da nameravajo v občini na področju mladih urediti mladinski center, za katerega stavbo imajo načeloma že izbrano, ne pa tudi sredstev. »Upam, da jih bomo nekaj pridobili skozi zavod,« pričakuje župan in opozarja, da bo velik finančni zalogaj tudi ureditev Sekirice, saj mora občina odkupiti zemljišče, urediti stadion, garderobe, sanitarije, manjši gostinski obrat ... »Pred nami je veliko projektov, ne vidim pa denarja iz občinskega proračuna, še manj iz države, v Evropi pa je teh sredstev precej.«

Kako pa je s področjem kulture?

Javni zavodi s področja kulture so neprofitne organizacije, ki jih ustanovi država ali lokalna skupnost za zadovoljevanje širših družbenih potreb. Financirani so iz evropskega, državnega ali občinskega proračuna in s svojo dejavnostjo ustvarijo le majhen delež lastnega prihodka. Ker pa so sredstva omejena, morajo zavodi sredstva trošiti kar najbolj ekonomično, da lahko izvedejo

vse projekte, ki so načrtovani v določenem časovnem obdobju, obenem pa si morajo prizadevati za čim večjo učinkovitost in uspešnost svojega poslovanja. Uspešnost zavoda se navadno meri s kazalci (število predstav, število ponovitev, obiskanost predstav), ki so predpisani s strani resorno pristojnega ministrstva. Še najboljši pokazatelj o uspešnosti javnih zavodov s področja kulture so odzivi obiskovalcev prirediteljev in strokovna javnost. Na spletni strani resorno pristojnega ministrstva sem si tudi ogledala objavljene razpise s področja kulture (žal jih je bilo več v preteklih letih), a nikjer nisem odkrila, da mora biti zavod, če je vlagatelj za pridobitev sredstev, star več kot dve leti. Je pa res, da se ta pogoj postavlja pri večjih infrastrukturnih projektih.

O krizi

Da je kriza, se strinjamo (in čutimo) vsi. Zanimivo je, da se v medijih govori le o gospodarski in finančni krizi, skoraj nič o krizi duha; nekateri so hoteli (hočejo) imeti preveč, ljudje nimajo zavesti o državljskih pravicah (le kako, če pa otroške glave, še preden jih naučijo dolžnosti, polnijo z njihovimi pravicami). Zato je veliko dela na črno, t. i. sive ekonomije in neplačevanja davkov. Sindikati protestirajo proti prepotrebni reformam, za bolj socialno državo, ne protestirajo pa za bolj pravno državo, za državo, kjer davke plačujejo vsi. Od tega namreč živi država. In če živi država, živimo mi. Marsikdo meni, da bi morali najti drug sistem (trenutna demokracija namreč očitno ni prava). A o tem kdaj drugič. V zadnjih dneh je bilo v medijih mogoče prebrati, da proračun Evropske unije za leto 2013 ni bil sprejet, saj morajo najprej »popraviti« proračun za leto 2012. To je zaskrbljujoče – težave ima cela Evropa. Pametni menijo, da je treba vlagati v nova delovna mesta in gospodarski razvoj. Seveda je potrebno tudi varčevanje, a pretirano varčevanje zavira potrošnjo, zavrta potrošnjo pa gospodarski razvoj. Je ustanavljanje zavoda v takšnem času potratno? – Ni, če Zavod zaživi od pridobivanja sredstev drugod. Zato predlagam, da odložimo maske: strahovi o izgubljenih službah in sredstvih so (vsaj zaenkrat) pretirani. Pustimo Zavodu čas, da pokaže uspešnost.

*Blanka Markovič-Kocen
mag. Neža Sautet*

ZAHVALA

*V vsakem človeku je nekaj več
Od vseh ljudi na svetu;
Na svetu, v katerem si dolgo
živela,
Dosti pretrpela
In kot lastovka na zadnji let
poletela ...*

V 87. letu se je poslovila od nas draga žena, mama,
babica, prababica in tašča
IVANKA CIMERMAN
Rojena MAROLT

Ob tej priliki se srčno zahvaljujemo vsem: ki ste jo pospremili na zadnjo pot, darovali cvetje, sveče, toplo besedo, sočutne stiske rok, prispevali za sveto maše; vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem; g. župniku Janezu Komparetu za lepo opravljen obred; osebju Doma starejših v Grapovčniku za skrbno nego in prijaznost; osebju ZD za večkratno nujno pomoč; Komunalnemu podjetju; pevcem Pa kolk'r tol'k za občuteno zapete pesmi; Janezu Pečkaju, Rečanovim dekletom: Mojci, Neži, Poloni, Barbari ter Veri Pečkaj, Francki Trček ter Maji.

Vsi njeni

ZAHVALA

*Ne jokajte! Še sem tu,
v sončnem žarku in v snu.
Ne bojte se, bolečina bo minila,
s spomini srce bo ovila.
Našel sem svoj mir
v večnosti tišine;
našel sem svoj prostor,
kjer ni več bolečine.*

JOŽE KREČ
iz Jačke 25, Logatec
10. 3. 1924 – 4. 10. 2012

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, bivšim sodelavcem, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, darovano cvetje in sveče. Zahvaljujemo se osebju Zdravstvenega doma Logatec in nevrološke klinike UKC Ljubljana za izkazano pozornost in nego v zadnjih dneh njegovega življenja. Zahvaljujemo se delegaciji združenja borcev za vrednote NOB Logatec, gospodu Viktorju Šenu za poslovilne besede ter praporščakoma ZB in društva upokojencev.

Hvala gospodu Robertu Albrehtu za žalne melodije in kvartetu Raskovec za domoljubne pesmi. Zahvaljujemo se Komunalnemu podjetju Logatec za organizacijo pogrebne obreda. Hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti!

Vsi njegovi

ZAHVALA

*Zdaj bivaš vrh višave jasne,
Kjer ni mraku, kjer ni noči;
Tam sonce sreče ti ne ugasne,
Resnice sonce ne stemni.*

S. Gregorčič

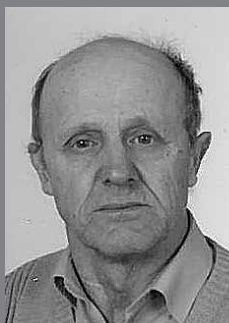
Po hudi bolezni nas je za vedno zapustil
KONRAD NAGODE.

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so nam bili v času njegove bolezni v pomoč. Posebno se zahvaljujemo za zdravniško pomoč osebju zdravstvenega doma Logatec.

Hvala sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izraze sožalja, darovano cvetje in rože. Hvala tudi gospodu župniku za obred svete maše.

Vsi njegovi

ZAHVALA

*Spomin ni nekaj, kar mine,
nekaj kar hitro zbledi.
Približa se iz davnine takrat,
ko misliš, da spi.*

LJUDMIL GANTAR
15.9. 1947 - 16. 10. 2012

Ob boleči izgubi brata, svaka in strica se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem za izrečeno sožalje, darovano cvetje in sveče.

Posebej hvala zdravstvenemu osebju ZD Logatec, hvala gospodu župniku Bogdanu Bercetu, Komunalnemu podjetju Logatec in PGD Medvedje Brdo.

Hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi

ŽIVLJENJE JE ODER

UTRINKI IZ ŽIVLJENJA RUDIJA ČAMERNIKA

»Je tole polhovka?« sem vprašal Rudija Čamernika, ki je prve dni maja prišel na srečanje ob obletnici osvoboditve Laz. »Prav imate. Še veliko takih imam doma«. Nato me je nekdo dregnil, rekoč: »Kaj Rudija ne poznaš? Še par let nazaj je igral v domačih igrah, pisal besedila, tudi režiser je bil. Lahko bi se pogovoril z njim«. Beseda je dala besedo in pred dnevi sva našla čas za pogovor.

»Prve pesmice, seveda o ljubezni, so nastajale v gimnazijskih letih. Ker pa sem bil precej živahen fant, jezika nisem šparal, je kmalu prišel na dan moj igralski talent. Prvič sem igral v Finžgarjevi ljudski igri Veriga. Koga že...? Večkrat kaj pozabim, pa saj sem že dolgo na svetu, čez štiriinosemdeset jih imam. Hitro mine čas, kar pozabim na to.«

Potem je prišla na vrsto vojaščina.

»Tudi tam sem dosti nakladal. Zato so me poslali v Zrenjanin na vojaško akademijo za zveze, kmalu sem dobil čin poročnika, nato kapetana in ostal sem v službi v vojski. Kot oficir za zveze sem kar nekaj let preživel v Koprivnici na Hrvaško-Madžarski meji. Potem so me hoteli dati v prekomando v Zagreb, jaz pa nisem hotel iti tja in sem z vojsko zaključil.«

V letih službovanja v Međimurju ste se tudi poročili, nato ste se z ženo vrnili v Zeleni Log v Ljubljano. V Litostroju ste se izučili za strojnega ključavničarja, kasneje še za livarja.

»To je bila služba, moje pravo življenje pa je potekalo na odru. Vedno sem bil dobre volje, rad sem ljudi spravljaj v smeh. V Šercerjevem domu v Ljubljani so slišali za mene in me vključili v kulturno prosvetno društvo Šiška. Pisal sem tudi igre. Saj res: v njih se je veliko pelo. A ne jaz, nimam posluha, sem samo usta odpiral ... Na igralski akademiji sem se družil tudi z Marjanom Belino (mimogrede: Belina je večino svojega dela posvetil organizacijskim vprašanjem in strokovnemu delu pri postavljanju amaterskih gledališč), Mirkom Župančičem, Rožletom Tolo in drugimi.«

V Ljubljani ste uživali na odrskih deskah, dobili ste tudi Priznanje mesta Ljubljane, spoznali ste se z ljudmi iz Viba filma. - Kdo ne pozna, danes že pokojnega Boštjana Hladnika? Bili ste statist pri enajstih filmih, igrallec pri petih, večkrat tudi pomočnik režiserja: iskali ste statiste, razporejali igralce ...

»Enkrat smo snemali v Hotedršici, pa sem šel v vas, ljudje so me poznali, tako sem mimogrede pridobil statiste za film. Tista leta so bila zlata leta za slovenski film, ni bilo krize, igralci smo bili dobro plačani in še zabavali smo se.«

Skupaj s hčerkama Olgo in Nado ste se po sporazumni ločitvi s prvo ženo vrnili v Logatec. Dobili ste delo v KLI, se poročili z Marijo Korenč iz Gornjega Logatca, sestro sta dobili še brata Samota, sezidali ste hišo tik ob Logaščici (blizu pokopališča), ki je bila ob zadnjih poplavih pogosto fotografirana, saj je voda v hiši segala meter visoko. Poplave so vam odnesle precej dokumentacije, nekaj fotografij pa ste le rešili.

»Vse življenje sem bil foksar, ko je šlo zares, pa ni bilo heca. Takrat sem udaril po mizi, rekoč: fantje, to je treba narediti! In smo naredili. To moram povedati: vedno smo nastopali pred polno dvorano, ploskanja ponavadi ni bilo konca. Kaj vse smo igrali? Veliko je bilo iger, predvsem so bile komedije. Naj naštejemo nekaj naslovov: Matiček se ženi, Eva

se je poročila, Kam iz zadreg, Revizor ... Sam sem tudi pisal igre, bil režiser, učil igralce, iskal nove talente.«

Za svoje delo ste v samostojni Sloveniji prejeli Linhartovo priznanje, saj ste bili tudi v Logatcu član zveze kulturnih organizacij za gledališko področje in mentor za gledališko amatersko delo v občini.

»Sedem gledaliških skupin je svoj čas delovalo v občini, ki sem jih redno obiskoval, jim pomagal pri predstavah. Na obeh logaških osnovnih šolah sem nekaj časa predaval o gledališču, imeli smo tudi predstave, sploh ob koncu leta. Seveda sem bil tudi Dedek Mraz. Veš, sedaj naj se z gledališčem ukvarjajo mladi, kot sta Jurij Švajncar in Franci Jereb.« Pred sedmimi leti ste se odločili delček svojega življenja deliti z drugimi. Izdali ste zbirko pesmi s preprostim naslovom Spomini. Pesem tovarišev bomo za pokušino tudi objavili, dvojce misli iz knjige pa tukaj: »Če lepo govoriš, moraš tudi lepo misliti in delati! Očala – sredstvo, s katerim spremeniš gledišče na svet. Lahko je tudi sredstvo, s katerim si ljudje zakrivajo oči, da ne vidiš njihovih laži.«

Z Rudijem sva se pogovarjala v majhni sobici, kjer so na eni steni čestitke otrok ob 80-letnici, priznanja in lovske trofeje, povsod drugod pa polhovke, kape iz kožic polhov.

»Letos je polhov malo, ker nimajo hrane, se ne množijo. Nekaj kožic sem vseeno dobil, v delu imam kučmo. Drugače pa ne vem, kako bo s tem, vedno več je umetnega krzna. Zadnjič je bil pri meni mlad fant iz sosesčine. Dal sem mu nekaj kožic in je naredil »obleko« za mobi. Če bo hotel, mu bom pokazal, kako se delajo kape in še kaj več.«

Rudi pa gre še vedno z lovsko družino na lov.

»Pravzaprav je lov bolj druženje, srečanje s starimi prijatelji. Drugače pa jaz tule nekaj mežljam, da čas mine.«

Brane Pevec

MOŽ Z »ELEKTRIČNIM« KOLESOM

PO PRVEM, KUPLENEM V AMERIKI, JIH JE ZAČEL IZDELOVATI SAM. POLN USTVARJALNEGA NAVDIHA MIHA KANDUŠER NAČRTUJE NAKUP LASTNEGA GROBA V GORNJEM LOGATCU.

Le kaj počne?« sem se leta spraševala, ko sem opazovala soseda z ulice, ki je nenehno nekaj »brkljal« po priročni delavnici, prenašal, odlagal, sestavljal ... se vozil s kolesom na električni pogon, včasih pa sedel tudi v avto s hibridnim motorjem. Pa sem se le opogumila, stopila k njemu in prijazni sosed je potešil mojo radovednost. Še več, spoznala sem tudi njegovo soprogo Alenko, nič manj zanimivo osebo. Izjemen par – prepričajte se tudi sami.

Miha Kandušer, univerzitetni diplomirani inženir elektrotehnike, že deset let uživa v pokoju, v svoji delovni dobi pa je, kot pravi, zamenjal tri službe. Takoj po končanem študiju se je zaposlil na Inštitutu Jožef Štefan, od koder je odšel v Elektrotehno, kjer je bil, kot v šali pripomni, »socialistični direktor«. Po razpadu Jugoslavije pa je odšel v Avstrijo, v Celovec, v ameriško družbo Motorola, od tod pa v pokoj. »Enkrat do dvakrat tedensko sem se vozil prek Ljubelja, veliko pa sem službeno potoval po bivši Jugoslaviji,« pojasnjuje sogovornik. »Avstrija mi sicer ni všeč, nisem imel ob zaposlitvi nobenih težav. Takrat še ni bilo danes problematičnega dvojnega obdavčevanja dohodkov, nekoliko mučno pa je bilo pridobivanje delovnih viz.«

Pobeg iz ljubljanske megle

Miha se je v Logatec preselil leta 2000, hišo v Blekovi vasi pa je kupil že v prejšnjem tisočletju, pravi, leta 1997. Glavni vzrok za selitev v Logatec sta bila hči in vnuk, ki sta tu že prebivala, »in z ženo sva se odločila, da bova nekoliko pomagala pri varstvu vnuka na Taboru, kjer stanujejo.« Kljub temu, da pred Mihovo hišo pogosto opazim veliko otrok, sogovornik pojasnjuje, da ima vnuka samo dva, drugi pa so prijatelji, njegovi in vnukovi. Starejši vnuk ima 16 let, mlajša vnukinja pa dve. »V Logatec sva se z ženo umaknila pred ljubljansko meglo,« pravi sogovornik, ki je skupaj z ženo velik ljubitelj narave, kar izraža tudi s svojim odnosom do nje. »Če se le da, v avto ne sedem,« poudarja. Najraje se podajata v blekovske gmajne, pravi. Za gobe mu ni mar, zato se letošnje dobre gobarske sezone ni posebno razveselil, bolj pa v gobarjenju uživa soproga Alenka.

Foto: Blanka Markovič Kocen

Stroj namesto drage omare

Sicer pa je Miha Kandušar, čeprav upokojenec, izjemno aktiven. »Ko sva se preselila, sem moral naresti pohoštvo. Večino sem ga naredil sam,« pravi, medtem ko se razgledujem po okusno opremljenem dnevnem prostoru. »Imel sem prednost, da je v Logatcu veliko mojstrov, ki so opravili groba dela, ker sam nisem imel velikih strojev in dolgih desk, na primer, nisem mogel sam pooblati,« pravi in dodaja, da so mu odlični mojstri iz nekdanjega logaškega Klia, orodjarji, brusili orodje. »Manjše stroje pa sem si kupil sam. Ko sem šel prvič kupovat pohoštvo, Alenka se spomni, je bila izbrana omara tako draga, da sem za ta denar kupil stroj in omaro sam izdelal. In zraven še deset drugih,« hudomušno pripomni. Pretežno je uporabljal les, zelo rad ima tako imenovanega polnega, ivernih plošč ne mara. »S tem se je rad ukvarjal že v mladosti, ko smo si, recimo, naredili čolne, petmetrske gliserje iz lesa,« se spominja.

Električna kolesa za družino in sosede

»Opazujem vas, da se vozite s prav posebnim kolesom ...« pripomnim. »To je kolo z električnim motorjem. Pred dvema letoma sem tako kolo kupil v Ameriki, potem pa sem kmalu ugotovil, da bi ga lahko naredil tudi sam in se tega lotil, naredil nekaj koles, za ženo, vnuka, sina, snaho in za nekatere sosede. Malo moraš biti spreten in nekoliko poznati elektriko...« pripomni upokojeni inženir elektrotehnike. »Kako

daleč lahko pridete s takim kolesom?« me je zanimalo. »Odvisno od baterije. Približno 40 kilometrov, torej do Ljubljane, če si bolj varčen pa tudi nazaj, če ne voziš ves čas na baterijo. Kolo ni namreč nič drugačno kot običajno, le za štiri kilograme težje zaradi baterije. Predvsem moraš varčevati, da imaš za vrhniški klanec še baterijo. Le-to polnim doma na 220 voltov, kar traja nekaj ur.

Po novem je tako kolo celo mogoče kupiti, pri Kandušarjevih namreč! Podjetni upokojenec je namreč skupaj s snaho ustanovil podjetje, s. p., s sedežem v Blekovi vasi. »Zaenkrat pod mojim mentorstvom izdelujemo kolesa, snaha pa bo pozneje verjetno še ure,« navdušeno pripoveduje novopečeni podjetnik. »Eno kolo smo že prodali, čeprav trenutno ni sezona ...«

Varčno polnilno hibridno vozilo

Precej pozornosti zbuja tudi Mihov avto na hibridni pogon. »To je tako imenovano polnilno hibridno vozilo, po angleško plug in,« me popravi in pojasni: »Hibridno vozilo pomeni, da ima dva pogona, na elektriko in na bencin. Ko se z avtom pelješ, se dodatno polni baterija, ki je pod sedežem. Te baterije ni mogoče polniti doma, na električni vtičnici in je sorazmerno majhna,« pripoveduje. Zadostuje za približno dva kilometra vožnje samo na elektriko, izvem. »No, moja ideja pa je bila, po vzoru enake, le močnejše baterije na kolesu, da smo v prostor za rezervno kolo namestili dodatno baterijo, precej močnejšo, 48 voltov, 80 amperskih ur, to je približno 4 kilovatne ure. To baterijo pa lahko napolniš doma,« pravi Miha in na hitro pove še izračun: »Ko baterijo napolniš, porabiš 4 kilovatne ure elektrike, ker te stane 0,4 evra. S to baterijo se namesto dveh pelješ 30 km. Za 0,4 evra!« poudari. »Z omejitvami, seveda: na baterijo se lahko voziš samo do hitrosti 60 km/h, na avtocesto greš torej lahko na baterijo, vendar še dodatno bencinski motor. Dokler je baterija polna, imaš na avtocesti porabo 2 litra na 100 kilometrov, ko prideš v mesto, imaš porabo 0, saj se lahko pelješ le 50. Baterija se izprazni po kakšni uri. Potem jo moraš pač napolniti,« pojasnjuje sogovornik, ki je navdušen, ker v središču Ljubljane vedno najde prosto parkirno mesto, ker teh avtomobilov še ni, parkirnih oziroma polnilnih mest pa več kot dovolj.

Ko se z ženo vrneta z nakupov, je baterija spet polna in vozilo pripravljeno za vrnitev domov. V Ljubljano se sicer ne vozita pogosto, pravi Miha, enkrat do dvakrat na teden. »Ob ponedeljkih hodiva na španščino, na tretjo univerzo, kjer sva dve do tri ure,« pove.

Slikarstvo – Alenkin konjiček

Takoj ob prihodu h Kandušerjevem sem opazila, da je v prostoru, kjer smo se pogovarjali, polno prelepih slik – pozneje izvem, da so vse delo gospe Alenke, upokojene diplomirane inženirke kemije, ki je jesen svojega življenja med drugim posvetila tudi slikanju. »Vsako leto imamo v KUD-u France Prešeren razstave. Izdali smo že tri kataloge o slikanju, lani pa smo se pridružili celo mednarodni skupini Show Your Hope. Razstavljali smo v Ljubljani, v KUD-u France Prešeren in tudi

v Mariboru, kjer je razstava še na ogled,« o svoji dejavnosti pripoveduje Alenka, ki je bila prav tako kot njen mož zaposlena na Inštitutu Jožef Štefan. Seveda se v času predvolilne kampanje, ko se ju obiskala, ne morem izogniti vprašanju o politiki in predsedniških kandidatih. Izvem, da politiko bolj spremlja Alenka kot Miha. »Za predsednika bi si želela intelektualca, ne glede na smer, primitivni, agresivni predsedniki mi ne bi bili všeč,« pove sogovornica, ki se ji »naši desno usmerjeni politiki ne zdijo prava sredinska desna opcija evropskega nivoja«.

Nakup zadnjega počivališča

Najbolj presenečena pa sem bila čisto na koncu pogovora. Ko sem Miho povprašala o načrtih za prihodnost, sem dobila naslednji odgovor: »Nakup groba na pokopališču v

Gornjem Logatcu. S Tonetom Štefucem s Tabora sem se dogovoril, da mi bo grob zapustil, pa je pred pol leta umrl. Z Robijem sem se dogovoril, da mi bo igral trobento, s Petrom Oblakom pa, da mi bo naredil spomenik. Na novo ne bom nič več izumljal. Ali pa, kaj pa vem, kako me bo potegnilo ...« Pri vsej ustvarjalnosti, ki jo premore, sem bila nad takim odgovorom res začudena. Miha pa se je hudomušno nasmejal. Alenka si želi novih razstav, novih slik, mogoče se bo pridružila logaški slikarski skupini, saj bo Ljubljana vse bolj oddaljena, pravi. Čeprav bi ju imela še marsikaj vprašati, sem se od gostoljubnih sosedov morala posloviti, z občutkom, da sem si razjasnila marsikatero vprašanje in spoznala imenitne ljudi.

Blanka Markovič Kocen

Foto: Blanka Markovič Kocen

Pri Alenki in Mihi doma.

IZ LOGAŠKE ZGODOVINE

V LOGATCU JE BIL NEKDAJ TUDI DIJAŠKI DOM ZA UČENCE NIŽJE GIMNAZIJE. SPOMINE NANJ STA Z NAMI DELILA BLAŽ VAVKEN IN JANEZ KOVAČIČ.

Nekateri starejši še pomnimo, da je bil svoje čase v Logatcu tudi dijaški dom – domačini smo mu rekli kar internat, katerega gojenci so obiskovali nižjo gimnazijo. Ta je bila ustanovljena l. 1945 in je delovala do uvedbe obvezne osemletne osnovne šole l. 1957. Internat je imel najprej ločena oddelka: fantovskega na Čevicah v Ziherlovi in dekleškega v Dolšajnovi hiši. Menza za oba oddelka je bila pri Ziherl. Pred ukinitvijo 1960 sta bila oddelka združena pri Dolšajni, menza pa je bila v poslopju vzdolž sedanje Notranjske ceste, ki je bilo odstranjeno 1972 zaradi ureditve parkirišča pred zdravstvenim domom. Nekaj utrinkov iz življenja v domovih sta mi v pogovoru nanizala Blaž Vavken, roj. 1948 v Hotedršici in Janez Kovačič, rojen 1942 na Rakitni.

Kako, da ste se šolali v Logatcu in prebivali v internatu?

Blaž: v Hotedršici je bila samo ljudska šola.

Ker so me vpisali v nižjo gimnazijo – Logatec je bil najbližji kraj – sem moral bivati v internatu, saj redne avtobusne povezave, ki bi jo lahko porabljali šolarji, med obema krajema tedaj ni bilo. Uvedena je bila šele kasneje, ob izteku mojega šolanja. Vpisali smo se še v nižjo gimnazijo, spričevalo pa smo dobili že za 5. razred (osemletne) osnovne šole.

Janez: moji starši so poskrbeli, da smo se otroci, osem nas je bilo v družini, šolali. Rakitna je tedaj imela le ljudsko šolo s priznanimi 4 razredi. Zato smo morali po več znanja v druge kraje. Po dva in dva smo se vpisovali na nižjo gimnazijo v Logatec. V Logatec verjetno zaradi tega, ker je bil tu najcenejši internat v bližnji okolici; oskrbnina je veljala 3000 din.

Kakšen je bil čas, v katerem ste živeli v Logatcu?

Blaž: Hotedršica je bila vas. Do odhoda v nižjo gimnazijo skorajda nisem šel v kakšno drugo večje naselje. Logatec pa je bil velik, imel je kino! Predstave smo si z dovoljenjem upravnika lahko tudi ogledali, če nam je ogled dovolil potem, ko se je o vsebini filma pozanimal. In še marsikaj je bilo v Logatcu, česar v domači vasi nismo imeli. Seveda pa je bil to čas brez televizije, čas makadamskih cest, po katerih so še vozili furmani s konjskimi vpregami, čas z maloštevilnimi osebnimi avtomobili.

Janez: Logatec je bil tedaj kot kulturna metropola. Filmske in gledališke predstave, godba, telovadne akademije, simfonični orkester, v katerem je violino igral tudi naš upravnik Štravs, ki je bil za nas zakon. Kako drugače kot v domači vasi, kjer v mojih otroških letih ni bilo ne elektrike ne vodovoda, ne javnega prevoza! Zato pa imam na Logatec najlepše spomine, četudi smo pomanjkanje kar trdo občutili

Življenje v domu – internatu ima svoje zakonitosti. Kako se jih spominjate?

Blaž: v internatu je bil zapovedan trden red, rekel bi kar vojaški. Zjutraj vstajanje ob določeni uri, zajtrk, pa pot do šole, ki je domovala v Oblakovi hiši (stara pošta); med potjo smo v pekariji pri Brus vzeli košaro ali dve kruha za malico. Po kosilu so bile obvezne učne ure. Uk je nadziral upravnik Karol Štravs, s šibo na mizi in časopisom v rokah. (Upravnik je bil od 1. 9. 1945 do 31. 8. 1960, op. p.) Če smo postali preveč glasni, je šiba zapela najprej po mizi. Po navadi je to zadoščalo. Če ni, smo jo čutili. Bil je dober človek, rad nam je pomagal pri nalogah. Po večerji je ob 9. uri moral biti v internatu mir. Mimo tega so med gojenci veljala tudi notranja »pravila«, ki so jih starejši uveljavljali nad mlajšimi. Najmlajši smo imeli enajst, najstarejši pa so bili že polnoletni. Mlajši smo se morali zato organizirati in se povezovati, da smo starejšim lahko kolikor toliko kljubovali, sicer je padalo po nas.

Janez: to je bil čas velikega pomanjkanja. S hrano smo bili sila na tesnem. Lačni, v dobi odraščanja. Seveda, red v internatu je bil. Vendar sem bil sam nekako odmaknjen. Risal sem in risal, vstajal pred drugimi, da sem lahko pred poukom še kaj narisal. Zato

Foto: arhiv J.K.

Janez Kovačič pred Bohinjem.

Foto: arhiv J.K.

Janez Kovačič.

pa je bila šola znotraj oblepljena s kakimi dvesto mojimi risbami in slikami. Zaradi obsedenosti z risanjem sem drugačen doživljal internatski vsakdan od drugih. Navada je bila, da so starejši gojenci novince »za dobrodošlico« prebunkali. Sam tega nisem bil deležen, morda zaradi starejše sestre, ki je bila v zaključnem letniku, morda zaradi risanja.

Kjer je zapovedan red, se vedno skušajo najti tudi načini, da ostrina režima nekoliko otopi?

Blaž: seveda smo si iskali bližnjic. Kdor si je pridobil naklonjenost, je pri Janezu Novaku, ki je stanoval pri Dolšajn, lahko poslušal četrtkov večer ali radijske igre. Gojenci smo igrali šah, pa tudi kvartali smo. Da ni bilo videti luči po zapovedani večerni uri, smo okna zatemnili in se brzдали, da se ne bi preveč glasno razvneli. Kino je bil za tisti čas neskončno vabljiva stvar. Tako zelo, da smo se nekega dne ob štirih zjutraj izmuznili iz internata in šli peš na matinejo v Ljubljano. Zaradi utrujenosti smo del filma prespali. Za nazaj pa je sošolec Borut Verč, verjetno od očeta, dobil toliko denarja, da smo se lahko peljali z vlakom. Ta izlet je izpadel kot pravi eksces; v Ljubljano grede smo na Drenovem griču namreč naleteli na profesorico. Vendar kakih občutnejših ukrepov proti nam vodstvo ni sprožilo. Seveda pa je bilo okrog dekliškega internata vedno živahno. Domači fantje so bili precej agilni in so se radi smukali okrog njih.

Janez: ja, kino! Kadar smo le mogli, smo se pretihotapili v Narodni dom in gledali filme iz orkestrske jame ali »sufler kosma« - šepetalne kabine na odru. Vrat je bolel, filme smo pa le videli. Sam pa sem večkrat smel iz internata zato, da sem portretiral tega in onega Logatčana. Kdaj pa kdaj sem

bil za to tudi nagrajen s priboljškom. Živo se spomnim kosa riževega narastka in skodelic kompota pri Kunčevih.

Ste ob koncu tedna hodili domov?

Blaž: ob sobotah popoldne peš čez Ravnik. Bila je kar dolga pot, pozimi odvisna od višine snega.

Janez: z vlakom do Borovnice ali Preserja, odvisno od denarja in letnega časa. Če ni bilo za vozovnico do Preserja, od koder je pot na Rakitno bolj zložna, je bilo treba pač iz Borovnice strmo vkreber.

Janez, občutili ste pomanjkanje hrane?

Vsa internatska leta sem čakal na trenutek, ko bo šolanje končano in bomo imeli slavnostno kosilo z ocvrtim kozličkom in sladoledom za povrh! V 3. razredu sem moral hoditi v Ljubljano na razgibavanje roke, ki sem si jo zlomil med vajami skoka s palico. Od sostanovalca sem si sposodil kolo in se trikrat tedensko s kolesom vozil v Ljubljano, da sem za denar, ki sem ga dobil v povračilo za avtobusno vozovnico, v Ljubljani kupil štruco kruha. Dal sem ga

pod suknjič in ga med vožnjo do Vrhniko spoštljivo pojedel. In, praznik je bil, ko je oče z Rakitne prek Otav in Cerknice s kolesom pripeljal dva hleba kruha: enega meni, enega starejši sestri.

Imata vendarle lepe spomine na »logaška« leta?

Blaž: to so bila lepa leta naše mladosti. Ni bilo obilja, bilo pa je veliko lepih doživetij in bila so dobra popotnica za življenje.

Janez: to so bila zame najlepša leta. S sošolci ohranjamo stike. Z dvema še posebej pristne: s Sašom Suknajičem in Francem Kogovškom. Pred tremi leti smo družno proslavili petdesetletnico odhoda iz Logatca.

Hvala vama za pogovor.

Morda ta zapis spodbudi koga, da ta del logaške zgodovine nadrobneje razišče, morda v obliki raziskovalne ali seminarske naloge. Nekaj pisnega gradiva je najti, dragoceni pa so lahko spomini še živečih gojencev, preden se bodo utrnili v pozabo.

Janez Gostiša

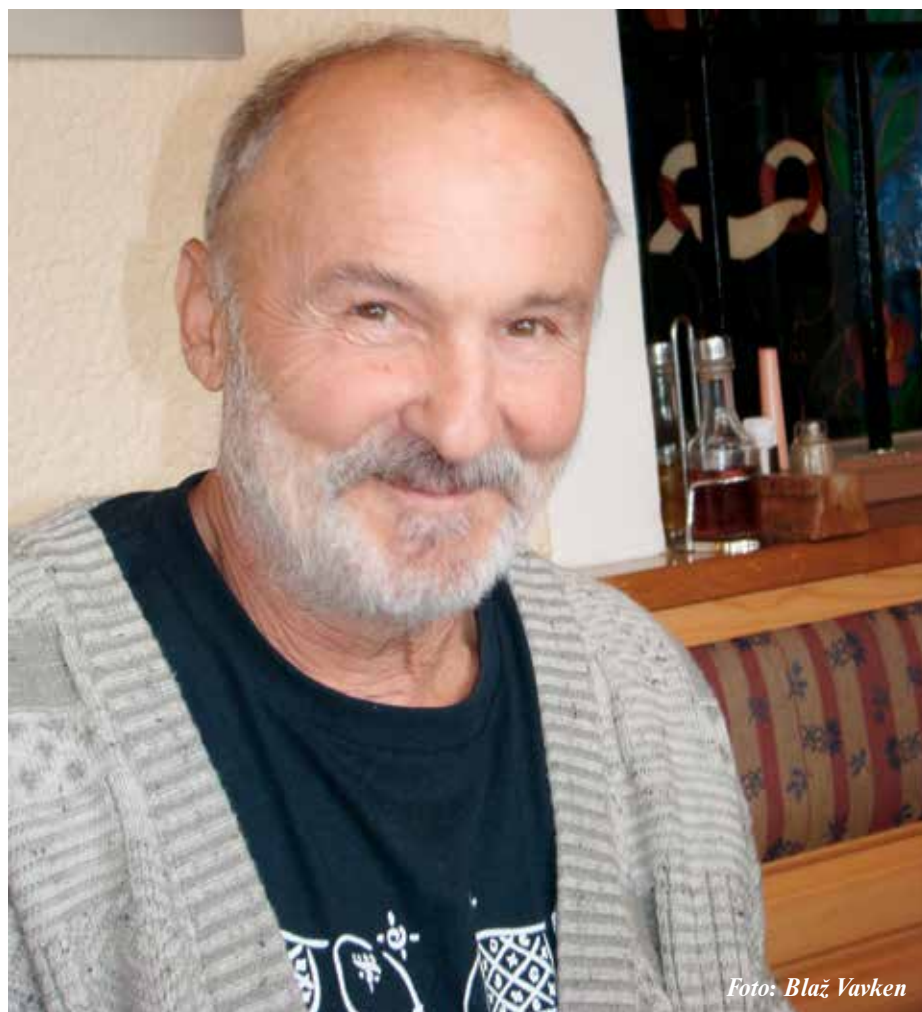

Foto: Blaž Vavken

Blaž Vavke.

NOTRANJSKA SE PRENAVLA

NA NOTRANJSKI CESTI V LOGATCU SO SE ZAČELA DELA. OBČANOM BO ZAGOTOVLJEN ŠIRŠI PLOČNIK. NAREJEN BO TUDI NOVI OPORNI ZID.

Pred nekaj dnevi, ko sem morala iti na pošto, sem prečkala Notranjsko cesto. Ko sem šla mimo Zdravstvenega doma, sem videla, da se na desni strani nekaj dogaja. Prečkala sem cesto, da bi si поблиže pogledala, kaj se pripravlja. Delavci so podirali že tako razmajan oporni zid. – Končno so ga začeli popravljati!« sem si rekla. – Oporni zid na desni strani omenjene ceste je bil res potreben obnove; že lansko zimo, ko sem gledala, kako delavci Komunalnega podjetja plužijo cesto, sem se bala, da se bo zid pod težo ledu in snega vdal. Poleg tega me je kot udeleženko prometa, peško, vedno motilo, da na pločniku ni prostora za dve osebi, ki se srečata. Kadar sem prav tam srečala kakšno mamico z vozičkom, sem morala stopiti na cesto, da sem naredila prostor mimoidoči. V Logaških novicah smo že poročali o obnovi opornih zidov v občini: na Vodovodni cesti, v Naklem in na Martinj Hribu. Obnova opornega zidu na Notranjski cesti pa je prišla na vrsto sedaj. Ko sem takole stala tam in razmišljala, sem slišala dva mimoidoča komentirati dela. Ker sem želela vedeti, kaj je res in kaj ne, sem na Občini Logatec povprašala, kaj se dogaja. Sporočili so mi, da so se lotili sanacije opornega zidu nasproti Zdravstvenega doma Logatec, ki je bila nujno potrebna iz strokovno-tehničnega vidika. Z izvedbo investicije

se bo namreč pločnik razširil na minimalno predpisano širino. Obstoječi zid, ki je podpiral hodnik za pešce, je bil v zelo slabem stanju; pričakovati je bilo mogoče, da se bo porušil, z njim pa tudi dotični del pločnika. Seveda me je tudi zanimalo, koliko je občina plačala za dodatno zemljišče – če bo pločnik širši, bodo gotovo posegali navznoter. ne pa na cesto. Gospod Gvido Bokal z Občine Logatec mi je odgovoril, da je bil s strani lastnikov pridobljen dogovor o brezplačnem prenosu zemljišča pod opornim zidom v last občine, in sicer po končani izvedbi del, ko bo narejena tudi geodetska izmera. »Lepo!« sem si mislila, zopet nekdo, ki je naredil nekaj dobrega za skupnost. – Tega v zadnjem času, kot opažam, primanjkuje; vsakogar skrbi le še zase, za promocijo lastnega imena, občutka za skupno dobro pa nimamo več. Če slučajno naredi kdo kaj dobrega, v tem najprej vidimo slabo. Takšne in podobne dogodke izkoriščamo v zasebne namene, za promocijo lastnega imena, politično ali kakšno drugo korist. Ali pa to počnemo iz kratkočasia. V nobenem od teh primerov nismo naredili nič dobrega za skupnost, še manj pa zase, saj se dobra dejanja slej ko prej izkažejo kot dobra, slaba pa – kot slaba.

mag. Neža Sautet

-25% MIKLAVŽEV POPUST*

*Otroška trgovina Metuljček ponuja 20% miklavžev popust, s tem kuponom pa celo 25% znižanje na vsa oblačila. Pridite na Jagrovo 1b, Vrhnika-Verd. Kupon najdete tudi na www.facebook.com/metuljcek.

Popusti se med seboj ne seštevajo. Kupon velja od 26. 11. do 8. 12. 2012.

Foto: Nicolas Sautet